

Załącznik
do uchwały nr 91/2023
Rady Ministrów
z dnia 5 czerwca 2023 r.

**MINISTERSTWO
ROZWOJU I TECHNOLOGII**

**Program wspierania
inwestycji o istotnym znaczeniu
dla gospodarki polskiej
na lata 2011–2030**

Spis treści:

1. Cel ustanowienia Programu	3
2. Okres trwania Programu	3
3. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej w zakresie objętym programowaniem	3
3.1 Znaczenie inwestycji dla wzrostu gospodarczego	3
3.2 Rodzaje inwestycji a wzrost gospodarczy	4
3.3 Skala i struktura Inwestycji w polskiej gospodarce	5
3.4 Bezpośrednie inwestycje zagraniczne a wzrost polskiej gospodarki	7
3.5 Analiza SWOT gospodarki polskiej w kontekście pozyskiwania BIZ	10
4. Cel główny i cele szczegółowe	11
5. Powiązania z dokumentami strategicznymi	11
6. Inne instrumenty wsparcia inwestycji	15
7. System realizacji Programu	17
7.1 Zasady przyznawania wsparcia	18
7.1.1 Inwestycje kwalifikujące się do wsparcia w ramach Programu	18
7.1.2 Obniżenie progów ze względu na reinwestycję, wielkość i lokalizację przedsiębiorcy	20
7.1.3 Ocena jakościowa inwestycji	21
7.1.4 Wsparcie z tytułu kosztów inwestycji	21
7.1.4.1 Maksymalna intensywność wsparcia	22
7.1.4.2 Maksymalna wysokość wsparcia z tytułu kosztów inwestycji	22
7.1.5 Wsparcie z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy	23
7.1.5.1 Maksymalna intensywność wsparcia na jedno nowo utworzone miejsce pracy	23
7.1.5.2 Maksymalna wysokość wsparcia z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy	24
7.1.6 Zwiększenie wsparcia w związku ze szkoleniami pracowników	24
7.1.7 Limity wsparcia	25
7.1.8 Zwiększenie limitów wsparcia z uwagi na szczególnie istotne znaczenie inwestycji dla gospodarki polskiej	26
7.1.9 Zasady łączenia instrumentów pomocy regionalnej	26
7.1.10. Obniżanie wsparcia w przypadku zmiany parametrów inwestycji	27
7.1.11. Siła wyższa	27
7.2 Procedura i dokumentacja realizacji Programu	30
8. Sposób monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celów	37
8.1 System monitorowania	37
8.2 Ewaluacja	40
9. Finansowanie Programu	40
10. Załączniki do Programu	41

1. Cel ustanowienia Programu

Celem ustanowienia **Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011–2030**, zwanego dalej „Programem”, jest wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez wspieranie nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy, spełniające kryteria określone Programem. Program stanowi program rozwoju w rozumieniu art. 15 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225 i 412).

2. Okres trwania Programu

Okres obowiązywania Programu określa się na lata 2011–2030. Umowy będą zawierane do końca 2025 r., a dotacje będą wypłacane nie później niż do końca 2030 r.

3. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej w zakresie objętym programowaniem

3.1 Znaczenie inwestycji dla wzrostu gospodarczego

Głównym celem *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* (SOR) jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym i terytorialnym. Założeniem jest, by wzrost dochodów mieszkańców oraz wzrost PKB wynikał bezpośrednio ze wzrostu produktywności i innowacyjności przedsiębiorstw. To z kolei wymaga większego niż obecnie poziomu inwestycji w polskiej gospodarce.

Pozytywny wpływ inwestycji na wzrost gospodarczy jest zakładany zarówno w teorii, jak i potwierdzany badaniami empirycznymi. Klasyczna funkcja produkcji Cobb-Douglasa uzależnia stopę wzrostu produkcji w gospodarce m.in. od stopy wzrostu postępu technicznego oraz stopy wzrostu kapitału, które to zmienne wymagają nakładów inwestycyjnych. W teorii endogenicznego wzrostu związek ten jest jeszcze silniejszy, ponieważ zakłada się, że krańcowa produktywność może być zwiększana poprzez nakłady kapitałowe oraz inwestycje w kapitał ludzki. Silny długotrwały związek pomiędzy produkcją a inwestycjami potwierdzany jest w rzeczywistości w większości regionów świata¹.

Według danych Banku Światowego (*World Development Indicators*) wśród 20 państw świata o najwyższym poziomie rozwoju średnia stopa inwestycji (tj. nakłady brutto na środki trwałe w relacji do PKB) w latach 1960–2015 wynosiła ponad 24%, natomiast wśród państw o najniższym poziomie PKB per capita – ok. 16%. Grupa 20 krajów o najniższym poziomie stopy inwestycji rozwijała się dwukrotnie wolniej, niż grupa 20 krajów o najwyższym poziomie tej stopy. Państwa

¹ Por. np. [http://www.emeraldinsight.com/author/Binder%2C+Michael, M., Bröck, S. \(2011\), On the Relation Between Investment and Economic Growth: New Cross-Country Empirical Evidence, w: de La Grandville, O. \(red.\) Economic Growth and Development \(Frontiers of Economics and Globalization, Volume 11\) Emerald Group Publishing Limited, s. 43–86.](http://www.emeraldinsight.com/author/Binder%2C+Michael, M., Bröck, S. (2011), On the Relation Between Investment and Economic Growth: New Cross-Country Empirical Evidence, w: de La Grandville, O. (red.) Economic Growth and Development (Frontiers of Economics and Globalization, Volume 11) Emerald Group Publishing Limited, s. 43–86.)

o najszybszym średnim tempie wzrostu PKB w analogicznym okresie odznaczały się stopą inwestycji na poziomie ponad 30%.

Również w grupie państw rozwiniętych, jakimi są państwa członkowskie UE, stopa inwestycji wykazuje korelację ze wzrostem PKB. Na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat współzależność ta sięgała ok. 0,4. 10 krajów UE o najwyższej stopie inwestycji odnotowało średni wzrost w tym okresie na poziomie 2,82% r/r, podczas gdy 10 krajów o najniższej stopie inwestycji – na poziomie 2,23% r/r. Podobny związek zachodzi pomiędzy tempem rozwoju i poziomem bezpośrednich inwestycji zagranicznych (w relacji do PKB).

3.2 Rodzaje inwestycji a wzrost gospodarczy

Na stabilność wzrostu gospodarczego pozytywnie wpływają w szczególności inwestycje długoterminowe – w infrastrukturę transportową, energetyczną, komunalną itp. Inwestorzy długoterminowi mają możliwość rozkładania swoich zasobów na średnie i długie okresy, nie podejmują decyzji zbliżonych do tych jakie obserwują u większości i zazwyczaj utrzymują aktywa w swoich portfelach niezależnie od koniunktury gospodarczej, faktycznie odgrywając antycykliczną rolę. Lokując kapitał na długi okres, inwestorzy angażują się w ulepszanie ładu korporacyjnego i standardów zarządzania w podmiotach, których są wierzycielami lub udziałowcami².

Z kolei na długookresowy wzrost ekonomicznej wartości dodanej brutto zdają się szczególnie silnie wpływać inwestycje w badania i rozwój. W krajach UE w ostatnich dwóch dekadach współczynnik korelacji pomiędzy tymi dwiema zmiennymi wynosił aż 0,6.

W badaniach empirycznych czynników wpływających na rozwój gospodarczy dużą uwagę poświęca się w szczególności bezpośrednim inwestycjom zagranicznym (BIZ). Ich pozytywny wpływ na wzrost gospodarczy na ogół dotyczy krajów rozwijających się, a jako kanały tego wpływu wskazuje się wzrost wyposażenia w kapitał fizyczny, stymulowanie rozwoju kapitału ludzkiego oraz postęp technologiczny. Najczęściej potwierdza się również brak efektu wypierania przez BIZ inwestycji krajowych. Z drugiej strony jednak badania wskazują, że po pierwsze BIZ mogą prowadzić również do powstawania nieoptymalnych struktur rynkowych (monopoli), a po drugie wymagają odpowiednich zmian instytucjonalnych w kraju-odbiorcy, by ich pozytywny wpływ na wzrost gospodarczy faktycznie zaistniał³.

Z punktu widzenia wzrostu gospodarczego niezwykle istotna jest relacja pomiędzy skalą prywatnych nakładów inwestycyjnych a nakładów publicznych. Co do zasady uznaje się, że inwestycje publiczne są ważnym czynnikiem wzrostu a ich efekty, np. rozwój infrastruktury, stymulują nakłady prywatne i przyczyniają się do wzrostu produktywności kapitału. Z drugiej strony inwestycje publiczne mogą wypierać nakłady prywatne czy to przez finansowanie projektów, które mogłyby być dostarczone przez rynek lub zdobyć na nim finansowanie, czy też przez konieczność zwiększania obciążeń podatkowych.

² Wehinger, G., Fostering Long-term Investment and Economic Growth, Summary of a High-Level OECD Financial Roundtable, OECD Journal: Financial Market Trends, Volume 2011 – Issue 1, OECD 2011.

³ Husam Rjoub, H., Abu Alrub, A., Soyer, K., Hamdan, S., The Syndrome of FDI and Economic Growth: Evidence from Latin American Countries, *Journal of Financial Studies & Research*, Vol. 2016 (2016), IBIMA Publishing.

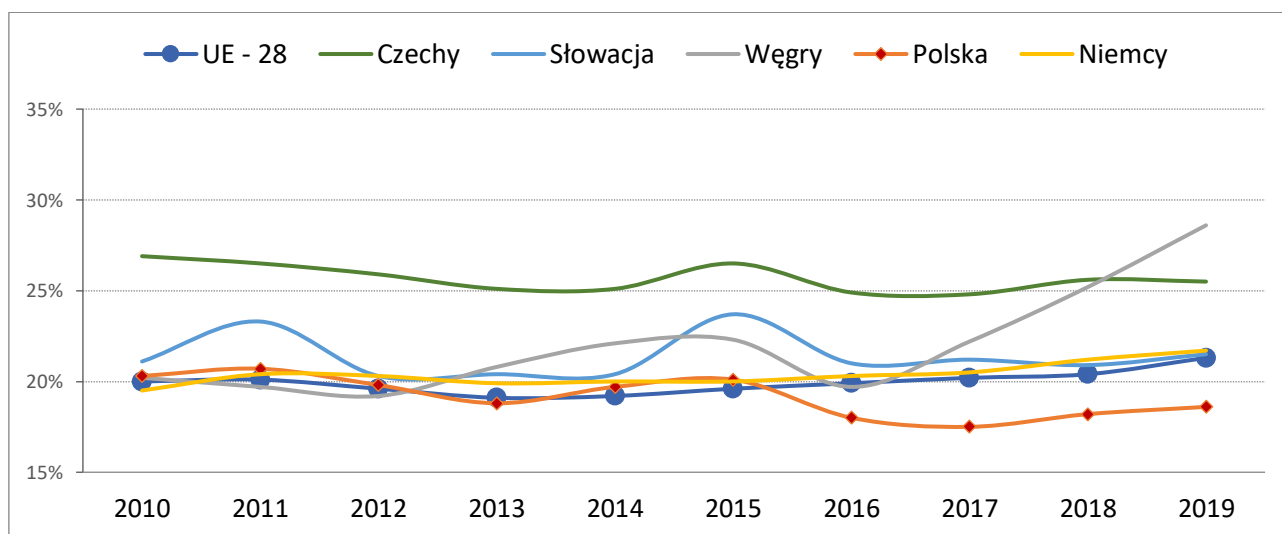
3.3 Skala i struktura Inwestycji w polskiej gospodarce

W latach 1996–2015 na tle innych krajów UE Polska – biorąc pod uwagę wielkość PKB – odznaczała się umiarkowaną stopą inwestycji, a także niskimi nakładami przedsiębiorstw na badania i rozwój oraz rocznymi napływami BIZ. Po wejściu Polski do UE sytuacja tylko czasowo uległa zmianie pod względem stopy inwestycji, jednak w dłuższym okresie oraz strukturalnie polska gospodarka nadal nie jest w stanie wykorzystać w pełni swojego potencjału, ponieważ wzrost gospodarczy w zbyt dużym stopniu opiera się na konsumpcji zamiast na inwestycjach.

W latach 2010–2011 stopa inwestycji w Polsce przekraczała nieznacznie dwadzieścia procent i wynosiła odpowiednio 20,3% i 20,7%, ale już od tego okresu zaczęła spadać, osiągając w 2013 roku 18,8%. Kolejne dwa lata to delikatne odbicie wskaźnika do poziomu 20,1% w 2015 roku, ale od tego momentu notowano już znacznie niższe odczyty tego indeksu. Rok 2017 przyniósł w ostatnim okresie najniższy wynik na poziomie 17,5%, po czym od 2018 roku następuje powolny wzrost do 18,6% w 2019 roku.

Na tle krajów Grupy Wyszehradzkiej Polska wypada w latach 2010–2019 raczej słabo, średni odczyt wskaźnika inwestycji wyniósł u nas bowiem 19,2%, przy 21,4% na Słowacji i 22,0% na Węgrzech, zaś w Czechach odczyt tego wskaźnika wyniósł średnio 25,7%. Podobnie Polska wypada poniżej średniej na tle wszystkich krajów członkowskich (UE-28) – średni odczyt wskaźnika inwestycji wyniósł 19,9% (wykres 1). Warto tutaj zaznaczyć, że Węgry praktycznie od 2012 roku (z wyjątkiem 2016) notują stopniowy, ale konsekwentny wzrost tego wskaźnika, który na koniec omawianego okresu w 2019 roku wyniósł 28,6%, przebijając wynik Czech z tego roku (25,5%).

Wykres 1: Stopa inwestycji w Polsce i wybranych krajach UE w latach 2010–2019

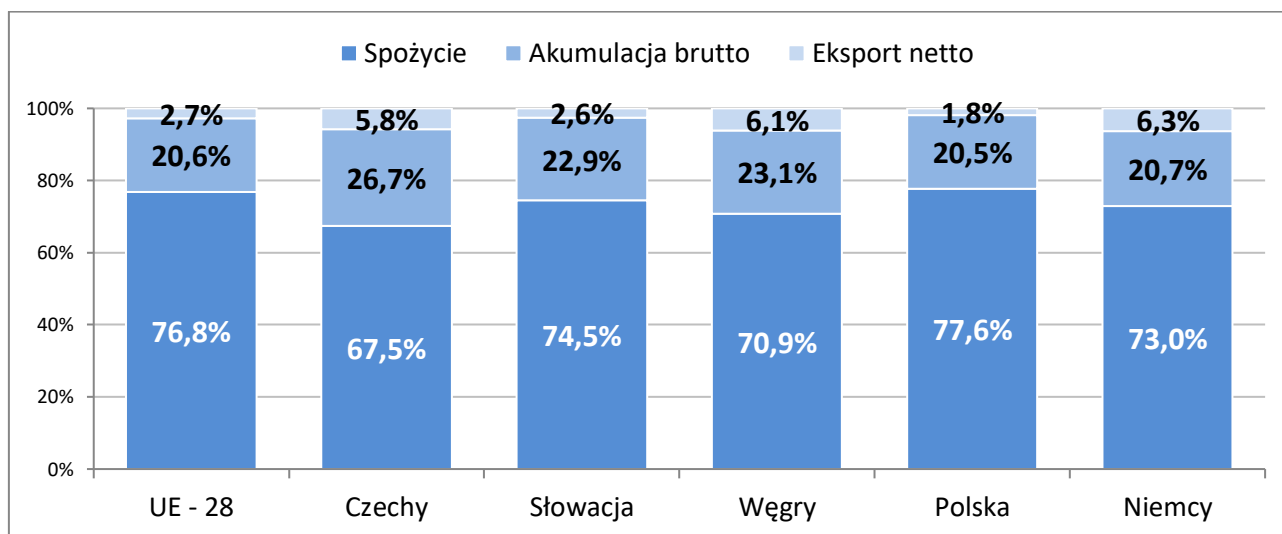

Źródło: Opracowanie Departamentu Rozwoju Inwestycji Ministerstwa Rozwoju i Technologii na podst. danych Eurostat.

Znaczną część PKB stanowią wydatki konsumpcyjne (wykres 2), które w latach 2010–2019 stanowiły niemal 78% PKB Polski i były najwyższe wśród krajów V4, a także Niemiec, choć, co ważne, udział ten sukcesywnie się zmniejszał. Obserwowane w okresie 2006–2012 ujemne saldo wymiany z zagranicą było spowodowane wyższym importem niż eksportem. Natomiast w latach 2013–2019 Polska notowała dodatnie saldo wymiany z zagranicą, za co głównie odpowiadała niska cena ropy naftowej oraz osłabienie złotego względem głównych walut. Warto tutaj dodać, że w polskiej gospodarce udział samego eksportu jest stosunkowo niewielki (średnia dla lat 2010–2019 -> 1,8% w relacji do PKB), wszystkie pozostałe kraje grupy V4 mają ten

udział na wyższym poziomie (Węgry nawet 6,1%), zaś w gospodarce niemieckiej udział eksportu dóbr i usług to 6,3% PKB.

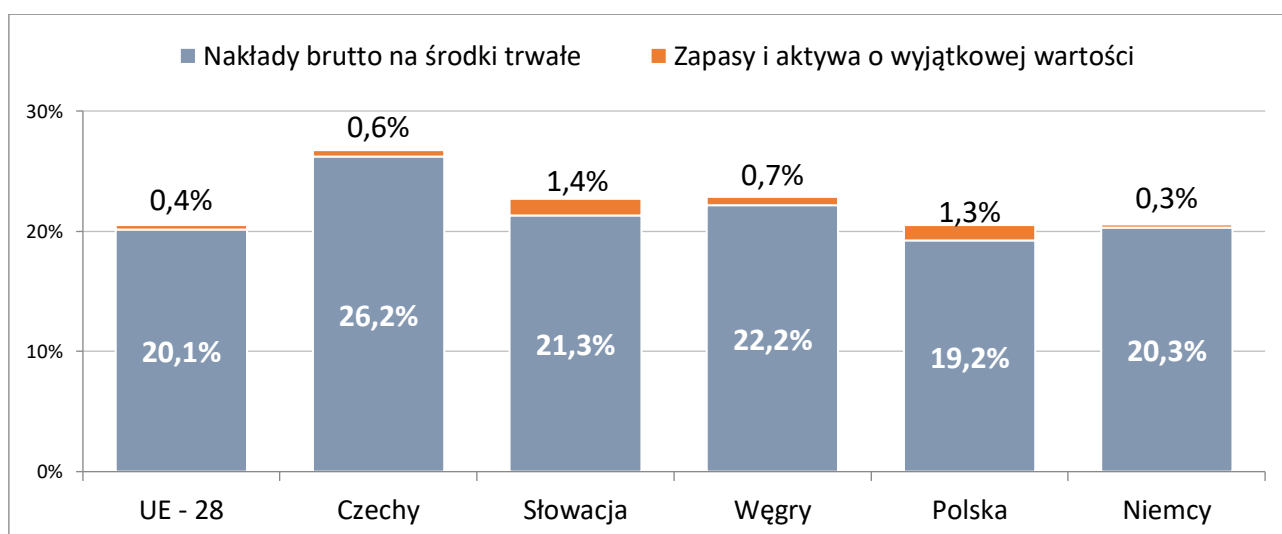
Wykres 2: Dekompozycja PKB od strony wydatkowej (średnia z lat 2010–2019)

Źródło: Opracowanie Departamentu Rozwoju Inwestycji Ministerstwa Rozwoju i Technologii na podst. danych Eurostat.

Nieuchronną konsekwencją występowania w Polsce niższej stopy inwestycji niż w innych krajach UE jest najniższy udział nakładów brutto na środki trwałe, który wyniósł średnio dla lat 2010–2019 jedynie 19,2%, przy średniej dla wszystkich państw Unii Europejskiej na poziomie 20,1% (wykres 3), w gospodarce niemieckiej było to 20,3%, zaś w pozostałych krajach Grupy V4 ponad 21%, z rekordowym wynikiem gospodarki Czech na poziomie 26,2%. Nieco większa jest w ostatnich 10 latach w Polsce skala zmian stanów zapasów i aktywów o wyjątkowej wartości, prawie 3 krotnie przekraczając średnią unijną oraz wynik z gospodarki niemieckiej, a w porównaniu z pozostałymi krajami V4 tylko Słowacja ma ten wskaźnik na wyższym poziomie (1,4%), zaś Czechy i Węgry blisko dwukrotnie niższe odczyty wskaźnika (wykres 3).

Wykres 3: Dekompozycja akumulacji brutto (średnia z lat 2010–2019)

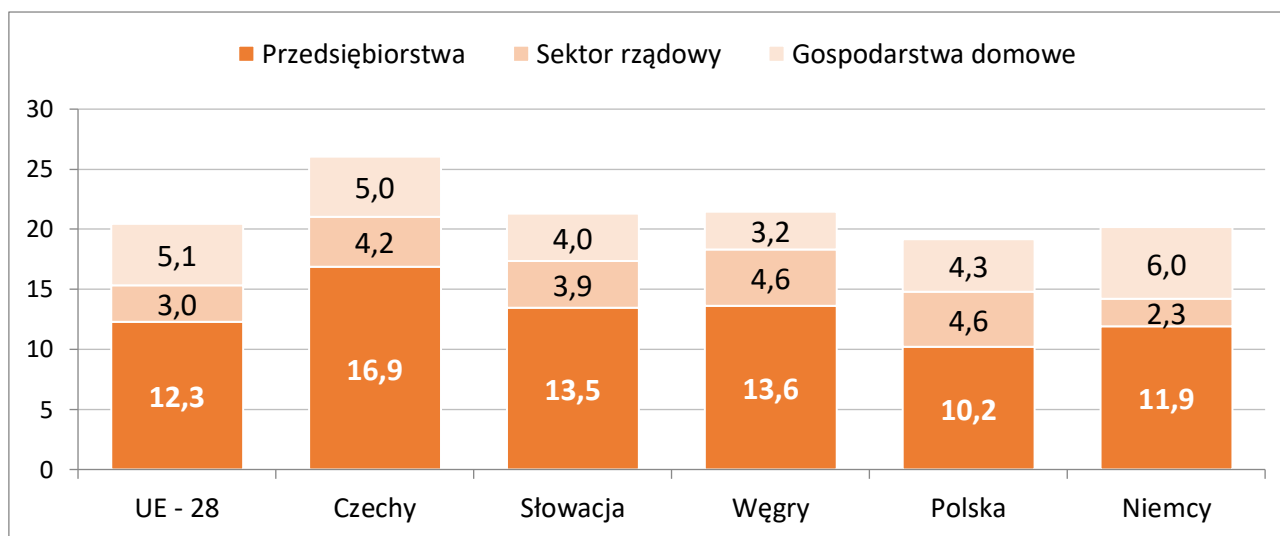
Źródło: Opracowanie Departamentu Rozwoju Inwestycji Ministerstwa Rozwoju i Technologii na podst. danych Eurostat.

W okresie 2010–2019 polskie przedsiębiorstwa miały najniższy udział (10,2%) w stopie inwestycji wśród porównywanych krajów Grupy Wyszehradzkiej, Niemiec oraz UE-28 (wykres 4).

Dodatkowo w Polsce za relatywnie dużą część inwestycji odpowiada sektor rządowy (niemal 4,6% PKB w porównaniu do 2,3% w Niemczech i średnio 3,0% w 28 krajach Unii Europejskiej).

Z kolei udział sektora gospodarstw domowych w stopie inwestycji jest w Polsce relatywnie porównywalny do udziału sektora rządowego (4,3% PKB). Sytuacja wygląda podobnie jedynie na Słowacji, gdzie stopa inwestycji gospodarstw domowych stanowi 4,0% PKB – przy 3,9% stopie inwestycji rządowych. Najmniejszy udział gospodarstwa miały na Węgrzech – 3,2% PKB, zaś w Niemczech wskaźnik inwestycji gospodarstw osiągnął 6,0% i był wyższy niż w całej Unii Europejskiej (5,1%).

Wykres 4: Stopa inwestycji w podziale na sektory (średnia z lat 2010–2019)

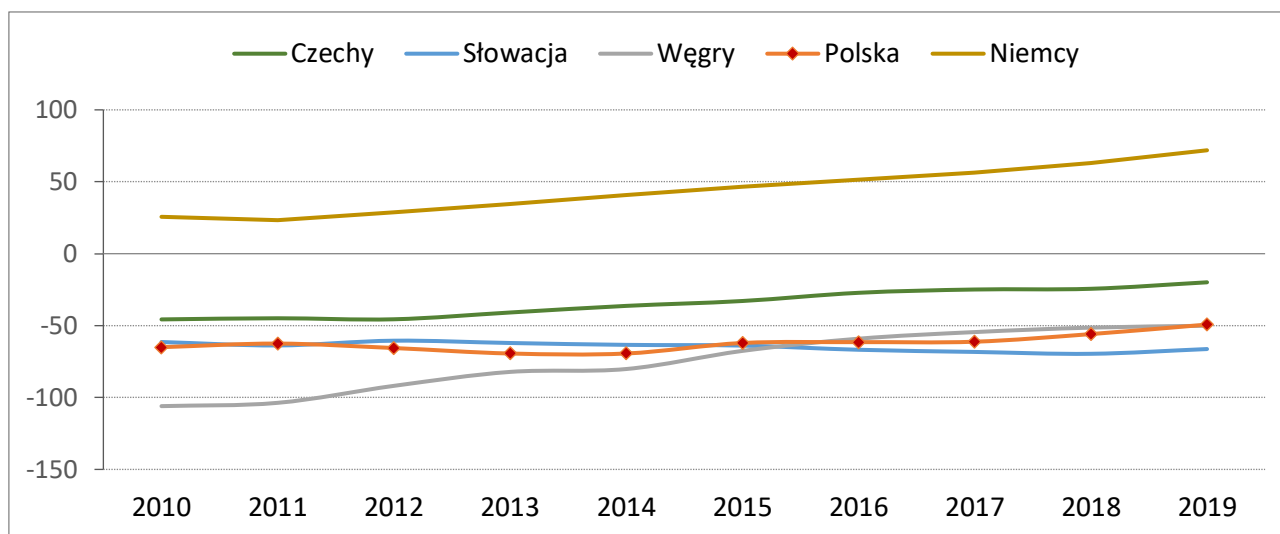

Źródło: Opracowanie Departamentu Rozwoju Inwestycji Ministerstwa Rozwoju i Technologii na podst. danych Eurostat.

3.4 Bezpośrednie inwestycje zagraniczne a wzrost polskiej gospodarki

Mimo że w odniesieniu do PKB napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych jest w Polsce relatywnie niski, to ich znaczenie w strukturze samych inwestycji jest wyjątkowo duże. Sięgały one bowiem w ostatnich latach średnio 15,0% rocznej akumulacji brutto, podczas gdy w Niemczech 8,5%, a w Czechach 12,9%. Są one również nieproporcjonalnie większe niż polskie inwestycje bezpośrednie za granicą (wykres 5). Jednakże warto zaznaczyć, iż od 2016 r. Polska odnotowuje w tym zakresie stabilny wzrost.

Wykres 5: Międzynarodowa pozycja inwestycyjna w latach 2010–2019 (% PKB)

Źródło: Opracowanie Departamentu Rozwoju Inwestycji Ministerstwa Rozwoju i Technologii na podst. danych Eurostat.

Na napływy i wypływy inwestycji bezpośrednich należy jednak patrzeć przez pryzmat stabilności ekonomicznej oraz faz rozwoju gospodarczego.

Finansowanie zagraniczne dostępne na szeroką skalę, którego formą są również inwestycje bezpośrednie, stwarza dodatkowe możliwości realizacji krajowych inwestycji, jednak wiąże się z ryzykiem dużego i trwałego deficytu rachunku obrotów bieżących. Deficyt obrotów bieżących jest bowiem właśnie wynikiem nadwyżki inwestycji krajowych nad oszczędnościami krajowymi. Doświadczenia wielu krajów pokazują, że takie przedłużające się okresy nierównowagi bardzo często kończą się deprecjacją lokalnej waluty, ograniczeniem inwestycji, a nawet kryzysem gospodarczym. Dotyczy to zarówno krajów o niskich dochodach z przewagą publicznych środków krajowych, jak i krajów, gdzie dominują nakłady prywatne. Poleganie na zagranicznych oszczędnościach wprowadza większą zmienność ścieżki wzrostu⁴. Polska gospodarka, podobnie jak gospodarki innych krajów regionu, mimo pozytywnych zmian w latach 2015–2018, od lat odznacza się dużym deficytem rachunku obrotów bieżących, który w ostatnich latach wynika już wyłącznie z ujemnego salda dochodów. Z kolei BIZ z reguły stanowią największą pozycję w rachunku finansowym polskiego bilansu płatniczego.

BIZ w zależności od faz rozwoju gospodarczego opisuje hipoteza ścieżki inwestycyjno-rozwojowej (*investment development path*, J.H. Dunning). Wiąże ona pozycję inwestycyjną kraju z poziomem jego rozwoju gospodarczego oraz strukturą gospodarki⁵, wyróżniając 5 faz:

- 1) niski poziom rozwoju gospodarczego, niskie napływy i wypływy inwestycji bezpośrednich wynikające z małej atrakcyjności i potencjału inwestycyjnego kraju;
- 2) średnio-niski poziom rozwoju gospodarczego, wzrost napływów BIZ, wynikający ze wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej kraju (zasoby naturalne, tania siła robocza, rozwój

⁴ Cavallo, E., Eichengreen, B., Panizza, U., *Can Countries Rely on Foreign Saving for Investment and Economic Development?*, Graduate Institute of International and Development Studies, International Economics Department, Working Paper Series, Working Paper No. HEIDWP07-2016.

⁵ Mariusz-Jan Radło Oskar Kowalewski, *Wpływ globalizacji na polską gospodarkę*, Materiały i Studia NBP, Zeszyt nr 230, NBP, Warszawa grudzień 2008 r., s. 16.

infrastruktury), niskie wpływy inwestycji bezpośrednich ze względu na wciąż ograniczony potencjał inwestycyjny kraju;

- 3) średni poziom rozwoju gospodarczego, spadek napływów BIZ ze względu na spadek zapotrzebowania na kapitał, wzrost wpływów inwestycji bezpośrednich ze względu na wzrost potencjału inwestycyjnego kraju;
- 4) średnio-wysoki poziom rozwoju gospodarczego, wartość kapitału zainwestowanego za granicą przekracza wartość BIZ ulokowanych w kraju;
- 5) wysoki poziom rozwoju gospodarczego, pozycja inwestycyjna netto kraju zbliżona do zera.

Według danych z raportu Narodowego Banku Polskiego: wartość zobowiązań netto z tytułu Bezpośrednich Inwestycji Zagranicznych (BIZ) w Polsce na koniec 2019 roku wyniosła 892,2 mld złotych⁶. Powyższa wartość stanowi ok. 24% kapitału zainwestowanego przez przedsiębiorstwa zagraniczne w Europie Środkowo-Wschodniej⁷. Firmy z kapitałem zagranicznym odpowiadają za prawie 1/3 wszystkich nakładów inwestycyjnych w Polsce. Bezpośrednie Inwestycje zagraniczne niosą ze sobą bezpośrednie korzyści dla kraju, takie jak wzrost akumulacji kapitału, innowacyjności, konkurencyjności, zatrudnienia i wydajności pracy.

Poziom i dynamika pozycji inwestycyjnej netto Polski w zakresie inwestycji bezpośrednich wskazuje, że gospodarka polska wciąż znajduje się na etapie zwiększonego zapotrzebowania na kapitał zagraniczny (tj. w fazie 2). W przypadku tego typu krajów, bezpośrednie inwestycje istotnie przyczyniają się do zwiększania bazy wytwórczej i efektywności wykorzystania czynników produkcji, skutkując wzrostem produktywności i konkurencyjności gospodarki, co z kolei przekłada się na wzrost eksportu i dochodów mieszkańców.

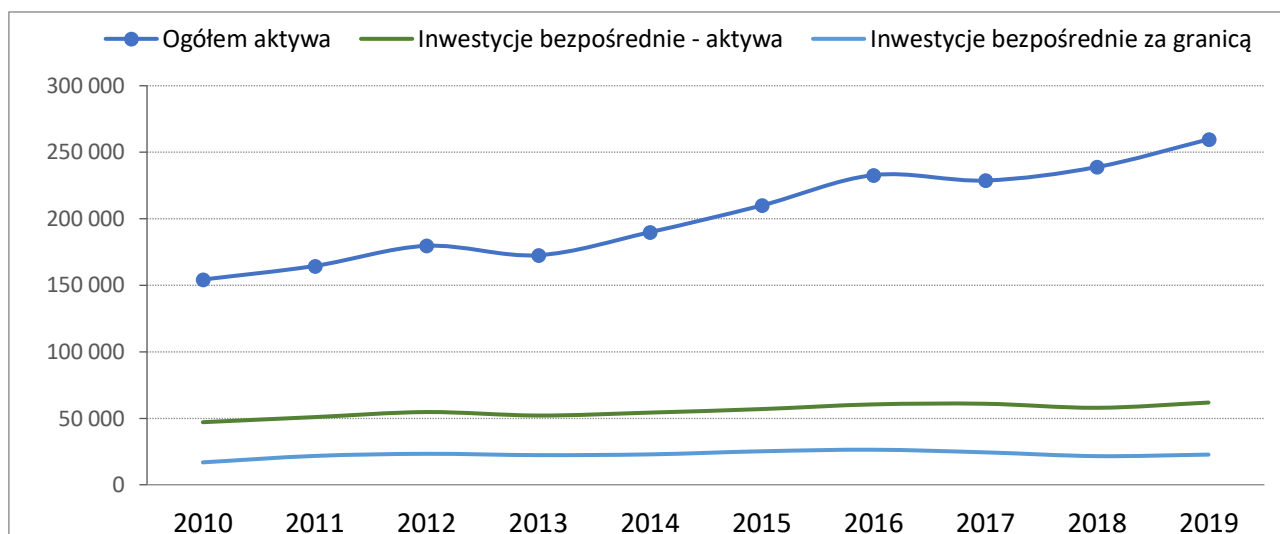
Należy jednak wskazać, że wzrost polskich inwestycji zagranicznych przez lata był niezadowalający. Od 2012 r. do 2014 r. międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski utrzymywała się na niemal stałym poziomie. Od tego okresu następował stabilny wzrost: stała wartość w latach 2015–2017, oraz dynamiczny wzrost w latach 2017–2019.

W przypadku inwestycji bezpośrednich aktywa Polski od 2010 do 2019 znajdują się na podobnym poziomie, natomiast widoczna jest tendencja wzrostowa.

⁶ *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2019 roku*, Raport Narodowego Banku Polskiego, s. 1, https://www.nbp.pl/publikacje/zib/zib_2019_n.pdf [dostęp: 27.07.2021].

⁷ *Zagraniczne Inwestycje Bezpośrednie w Polsce*. Raport Amerykańskiej Izby Handlowej, Grudzień 2020, s. 3, https://amcham.pl/sites/default/files/content-files/AmCham_IGCC%20Zagraniczne%20Inwestycje%20Bezpo%C5%9Brednie%20w%20Polsce_F.pdf [dostęp: 15.07.2021].

Wykres 6: Aktywa finansowe Polski w latach 2010–2019 (mln EUR)

Źródło: Opracowanie Departamentu Rozwoju Inwestycji Ministerstwa Rozwoju i Technologii na podst. danych Eurostat.

Zarówno porównanie wielkości i struktury inwestycji w polskiej gospodarce z innymi krajami, jak też analiza ich dynamiki wskazuje, że pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego Polski wymaga obecnie:

- 1) zwiększenia skali inwestycji sektora prywatnego, w szczególności inwestycji polskich przedsiębiorstw,
- 2) próby zwiększenia roli krajowych środków inwestycyjnych w finansowaniu rozwoju, przy jednoczesnym utrzymaniu napływu BIZ do Polski.

3.5 Analiza SWOT gospodarki polskiej w kontekście pozyskiwania BIZ

Silne i słabe strony gospodarki polskiej oraz szanse i zagrożenia związane z procesami napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych przedstawione zostały poniżej:

Mocne strony	Słabe strony
– dobre położenie geograficzne na przecięciu szlaków komunikacyjnych, w tym szlaku transkontynentalnego Chiny-Europa, – duży wewnętrzny rynek zbytu, zwiększające się wydatki konsumpcyjne Polaków, – relatywnie wysoka wiarygodność kredytowa Polski, – dobrze wykształcona siła robocza, – dynamiczny rozwój infrastruktury, – wysoki udział przemysłu w PKB, duża dostępność komponentów do produkcji przemysłowej, – dobrze rozwinięty sektor obsługi procesów biznesowych, – możliwość prowadzenia niezależnej polityki monetarnej, – wysoka pozycja w rankingach konkurencyjności	– niska stopa oszczędności, – niski udział sektora prywatnego, w tym przedsiębiorstw, w inwestycjach, – niski poziom inwestycji w badania i rozwój, – niski poziom BIZ w odniesieniu do PKB, – deficyt pracowników w niektórych obszarach gospodarki, – duże obciążenia administracyjne, przewlekłość niektórych procedur, zmienne prawo, długi czas postępowań sądowych w sprawach gospodarczych, – eksport oparty w znacznej mierze na wyrobach niskiej i średniej technologii, – ryzyko kursowe

Szanse	Zagrożenia
– rosnące polskie inwestycje bezpośrednie za granicą, – rozwijanie stosunków gospodarczych z krajami Azji i Afryki, – działania deregulacyjne i skracanie procedur biurokratycznych, informatyzacja administracji, – dostępność środków UE jako stymulatora prywatnych nakładów inwestycyjnych, – możliwość polepszenia pozycji krajowych przedsiębiorców poprzez ułatwienie dostępu do wsparcia finansowego	– duża rola BIZ w strukturze inwestycji skutkująca trwałym deficytem rachunku bieżącego, – utrudnienia związane z dostępem do pracowników, surowców i półproduktów, – pogorszenie się ocen kredytowych Polski, spadek napływu BIZ, – podatność na zmiany koniunktury w krajach strefy euro, – konieczność konkurowania o inwestycje wśród krajów regionu

4. Cel główny i cele szczegółowe

Program dostosowuje politykę państwa w zakresie wspierania inwestycji do założeń SOR, co zostało szczegółowo omówione w rozdziale 5. **Celem głównym** Programu – zgodnie z filarem „Kapitał dla rozwoju” SOR – jest wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez wspieranie nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy z sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (dalej łącznie: MŚP) i dużych przedsiębiorstw.

Cel ten realizowany będzie poprzez udzielanie wsparcia inwestycjom Strategicznym, Innowacyjnym, Centrom Usług Biznesowych oraz Centrom Usług Badawczo-Rozwojowych, co zapewni możliwość dofinansowania zarówno dużych inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki, jak i średniej wielkości projektów innowacyjnych.

Realizacji celu głównego będą służyć następujące **cele szczegółowe**:

- 1) zwiększanie udziału innowacyjnych inwestycji stosujących nowoczesne technologie;
- 2) tworzenie wysokopłatnych miejsc pracy;
- 3) zwiększenie udziału polskich firm w Programie;
- 4) stymulacja innowacyjności w polskich MŚP;
- 5) wyrównywanie międzyregionalnej luki rozwojowej;
- 6) rozwój współpracy z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki lub szkołami ponadpodstawowymi.

5. Powiązania z dokumentami strategicznymi

Program realizuje cele następujących dokumentów:

- 1) *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r.⁸;
- 2) *Strategii Produktowności 2030*, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 12 lipca 2022 r.;
- 3) *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030*, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 17 września 2019 r.;

⁸ Treść Programu została dostosowana do realizacji celów SOR, stanowiącej od dnia 14 lutego 2017 r. średniookresową strategię rozwoju kraju w rozumieniu art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zastępującą Strategię Rozwoju Kraju 2020 z dnia 25 września 2012 r.

- 4) *Strategii na rzecz Inteligentnego i Zrównoważonego Rozwoju Sprzyjającego Włączeniu Społecznemu „Europa 2020”*, przyjętej przez Komisję Europejską w dniu 3 marca 2010 r.;
- 5) *Zintegrowanej Polityki Przemysłowej w Erze Globalizacji „Konkurencyjność i Zrównoważony Rozwój na Pierwszym Planie”*, przyjętej przez Komisję Europejską w dniu 28 listopada 2010 r.;
- 6) *Odnowionej Strategii UE na rzecz Trwałego Rozwoju*, przyjętej przez Radę Unii Europejskiej w dniu 9 czerwca 2006 r.;
- 7) *Agendy na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030*, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 25 września 2015 r.;
- 8) *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030*, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 14 grudnia 2020 r.;
- 9) *Polityki na rzecz rozwijania umiejętności zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie. Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030*, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 25 stycznia 2019 r. (część ogólna) oraz w dniu 28 grudnia 2020 r. (część szczegółowa).

Cele Programu wpisują się w następujące obszary oraz cele szczegółowe SOR:

1) Obszar *Kapitał dla rozwoju*

Cel: Trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych

SOR zakłada konieczność zwiększenia skali inwestycji, głównie w branżach, mających pozytywny wpływ na potencjał rozwojowy gospodarki, przy czym szczególnie pożądane są krajowe inwestycje prywatne w zakresie produkcji nowoczesnych, innowacyjnych wyrobów średniej i wysokiej techniki, atrakcyjnych dla nabywców w kraju i za granicą.

Podejmowane będą również inicjatywy mające na celu wzmocnienie koordynacji działań instytucji przyciągających i obsługujących inwestorów zagranicznych w celu podniesienia jakości oferowanych przez nie usług. Z drugiej zaś strony, udzielone zostanie wsparcie podmiotom obsługującym inwestorów krajowych w celu stworzenia dla nich odpowiednich warunków do rozwoju polskiego kapitału, zarówno w Polsce, jak i poza jej granicami.

2) Obszar *Rozwój innowacyjnych firm*

Cel: Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych

SOR zakłada, że zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw w Polsce jest niezbędne dla pozytywnej zmiany strukturalnej w gospodarce (wzrost udziału przemysłów i usług wiodących oraz wzrost wiodomości przemysłów i usług uważanych tradycyjnie za obszary o niskiej zawartości wiedzy i techniki). Jest to również warunek przesuwania się firm z Polski w globalnych łańcuchach w kierunku zadań o większej wartości dodanej. Innowacyjność prowadzi do zwiększania produktywności i tworzenia miejsc pracy z silnym komponentem wiedzy i techniki oraz czerpania większych zysków ze sprzedaży produktów zaawansowanych technologicznie i o rozpoznawalnych markach.

Program odpowiada na tę potrzebę. Premiuje i wspiera inwestycje innowacyjne, zarówno adaptujące nowoczesne technologie, jak i przewidujące prowadzenie własnej działalności badawczo-rozwojowej. Jako że ograniczeniami w rozwoju innowacyjności polskiej gospodarki są w dalszym ciągu wielkość i struktura finansowania działalności badawczo-rozwojowej,

zwłaszcza w odniesieniu do prywatnych nakładów na tę działalność, Program sprzyja minimalizowaniu tych barier. Program premiuje innowacyjność, zarówno w wymiarze technologicznym, produktowym, organizacyjnym, procesowym, jak i marketingowym. Zwiększenie poziomu innowacyjności gospodarki wymaga usprawnienia współpracy sektora nauki z przedsiębiorcami. Realizacja Programu sprzyja nawiązywaniu współpracy sektora gospodarczego z krajowymi ośrodkami akademickimi, co wpisuje się w działanie przewidziane w ramach SOR jako „Animowanie współpracy między sektorem nauki a biznesem oraz powstawania strategicznych partnerstw biznesowych”.

W SOR wskazano, iż innowacyjne podmioty gospodarcze, w szczególności mikro i małe przedsiębiorstwa, będące na wczesnym etapie rozwoju, nie posiadają długiej historii kredytowej ani odpowiednich zabezpieczeń, co ogranicza im możliwości angażowania się w przedsięwzięcia innowacyjne o wysokim stopniu ryzyka, w tym projekty B+R. Mobilizacji środków prywatnych (zarówno własnych, jak i pochodzących ze źródeł zewnętrznych), służących finansowaniu potrzeb rozwojowych tych firm, mają sprzyjać m.in. bodźce o charakterze fiskalnym oraz wykorzystanie potencjału spółek Skarbu Państwa. Dopełnieniem działań o charakterze finansowym mają być przedsięwzięcia na rzecz zwiększenia potencjału rynkowego badań i udrożnienia systemu komercjalizacji wyników prac B+R.

Program umożliwia uzupełnienie luki finansowej na rynku. Jest ważnym narzędziem interwencji oraz stanowi zachętę dla przedsiębiorców do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, w szczególności w branżach produkcyjnych. Oznacza to, że Program kompleksowo wpisuje się w kierunek interwencji publicznej „Mobilizacja kapitału prywatnego na rzecz prowadzenia działalności B+R+I, zwiększenie potencjału rynkowego prowadzonych badań oraz stopnia komercjalizacji wyników prac B+R”.

Dodatkowo wsparcie oferowane w ramach Programu zwiększa atrakcyjność inwestycyjną Polski, również dla działalności innowacyjnej. Sprzyja to zwiększeniu liczby realizowanych w Polsce inwestycji w obszarze nowych technologii, współpracy zagranicznych podmiotów z krajowymi, co umożliwia stymulowanie wzrostu innowacyjnych, krajowych przedsiębiorstw sektora MŚP. Tym samym Program sprzyja unowocześnieniu polskiej oferty i wpisuje się jednocześnie w stymulowanie popytu zewnętrznego na innowacje poprzez zwiększenie zdolności i skłonności firm do eksportu oraz lokowania BIZ za granicą.

3) Obszar *Ekspansja zagraniczna*

Cel: Zwiększenie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki, zwiększenie eksportu towarów zaawansowanych technologicznie

W SOR wskazano, że zwiększenie powiązań z rynkami międzynarodowymi poprzez poszerzanie grona podmiotów uczestniczących w wymianie międzynarodowej, w szczególności z krajami poza unijnymi oraz rozwijanie bardziej zaawansowanych form współpracy z zagranicą, przyczyni się do rozwoju gospodarczego Polski oraz poprawy jej pozycji konkurencyjnej na arenie międzynarodowej. W dłuższym okresie oczekiwane jest zwiększenie w strukturze polskiego eksportu produktów o wysokim poziomie zaawansowania technologicznego.

Wspierając inwestycje adaptujące nowoczesne technologie, zarówno produkcyjne, jak i usługowe, Program sprzyja wzrostowi wolumenu eksportu oraz zwiększeniu jego jakości, dzięki czemu kreuje dodatkową produkcję i generuje nowe miejsca pracy. Ponadto zagraniczne przedsiębiorstwa, realizujące inwestycje w Polsce, zapewniają polskim przedsiębiorstwom dostęp do międzynarodowych kanałów dystrybucji i wsparcia marketingowego. Spółki z udziałem

zagranicznego kapitału są również ważnymi eksporterami. Inwestycje o wysokim poziomie innowacyjności zwiększają zdolność polskiej gospodarki do konkurencyjności na rynkach zagranicznych, zarówno w formie eksportu, jak i BIZ.

Ponadto Program przyczynia się do tworzenia warunków dla procesów rozwojowych. Stwarza warunki lokalnym przedsiębiorcom do tworzenia nowych rozwiązań, zarówno w obszarze zarządzania, jak i produkcji. Sprzyja intensyfikacji relacji między lokalnymi, regionalnymi i krajowymi instytucjami naukowymi a przedsiębiorcami, premując taką współpracę przy ocenie projektów. Wspiera rozwój produktów i usług w dziedzinach, w których Polska może stać się liderem w skali europejskiej i światowej.

4) Obszar *Kapitał ludzki i społeczny*

Cel: Poprawa jakości kapitału ludzkiego; zwiększenie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju

W SOR wskazano, że kapitał ludzki to krytyczny czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, który wraz z postępującymi procesami demograficznymi i innymi wyzwaniami o charakterze globalnym (np. automatyzacja, cyfryzacja, upowszechnienie standardów rozwoju cywilizacyjnego), będzie nabierać jeszcze większego znaczenia dla uzyskania przewag konkurencyjnych w globalnej gospodarce.

Program stwarza warunki dla podwyższenia poziomu kapitału ludzkiego w Polsce. Program sprzyjać będzie tworzeniu trwałych miejsc pracy, w szczególności wymagających technicznego wyższego wykształcenia, w branżach o wysokim stopniu zaawansowania technologicznego. Ponadto lokalizacja inwestycji, wspieranych w ramach Programu, w słabiej rozwiniętych regionach, średnich miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz powiatach o wysokiej stopie bezrobocia, będzie sprzyjać zwiększeniu ich potencjału rozwojowego. Program tworzy zachęty dla wzmacniania współpracy między środowiskami naukowymi a przedsiębiorcami, co generować będzie popyt na wyspecjalizowane kadry, kompetencje, wpływając tym samym na kształtowanie profilu lokalnych rynków pracy.

5) Obszar *Rozwój zrównoważony terytorialnie*

Cele: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów; wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych, podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

SOR zwraca uwagę na problematykę zróżnicowania rozwojowego w skali kraju, a także konieczność ograniczania dysproporcji w poziomie rozwoju gospodarczego podregionów. W SOR w sposób szczególny potraktowane zostały obszary zmagające się z trudnościami restrukturyzacyjnymi i adaptacyjnymi o charakterze regionalnym.

Program ma również wymiar terytorialny. Poprzez redukcję wymagań, przyznawanie dodatkowych punktów w ramach oceny jakościowej projektu inwestycyjnego oraz zwiększenie intensywności wsparcia, na warunkach określonych w rozdziale 7, Program realizuje cel, jakim jest dążenie do zrównoważonego terytorialnie rozwoju kraju i lokalizowanie inwestycji:

- a) w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (139 miast – delimitacja na podstawie SOR) lub
- b) w gminach, na terenie których położone jest miasto, o którym mowa w lit. a, lub

- c) w gminach graniczących z miastem, o którym mowa w lit. a, lub z gminą, o której mowa w lit. b, lub
- d) na obszarach powiatów lub miast na prawach powiatu, w których stopa bezrobocia wynosi co najmniej 160% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, lub
- e) w województwach: warmińsko-mazurskim, podlaskim, lubelskim, świętokrzyskim i podkarpackim,
- f) w podregionie siedleckim.

Cele zbliżone do wyznaczonych w *Odnowionej Strategii UE na rzecz Trwałego Rozwoju* zostały zawarte w rezolucji przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 25 września 2015 r. *Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030* (Agenda 2030). Jednym z celów Agendy 2030 jest Cel 8. „Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi”. W ramach tego celu państwa członkowskie ONZ zobowiązały się m.in. osiągnąć wyższy poziom wydajności gospodarczej poprzez modernizację technologiczną i innowacje oraz skupienie się na sektorach o wysokiej wartości dodanej. W ramach Celu 9. „Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność” zobowiązały się zintensyfikować badania naukowe i podnieść poziom technologiczny sektora przemysłowego w tym poprzez innowacje, znacznie zwiększyć liczbę pracowników sektora badawczo-rozwojowego przypadających na każdy milion osób oraz zwiększyć publiczne i prywatne nakłady finansowe na rozwój.

Powyższe cele będą realizowane w Programie poprzez przyznawanie wsparcia na inwestycje o charakterze badawczo-naukowym oraz realizujących procesy o wysokim stopniu zaawansowania.

W ramach Celu 8. *Agendy 2030* wskazano również na konieczność tworzenia godziwych miejsc pracy, co w Programie realizowane jest poprzez dodatkową punktację przy ocenie inwestycji za tworzenie wysokopłatnych miejsc pracy, w szczególności w regionach mających trudności adaptacyjne i w średnich miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

W ramach Celu 13. „Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom” *Agenda 2030* wskazuje na konieczność włączenia działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu do krajowych polityk, strategii i planów. Cel ten realizowany jest poprzez ocenę w ramach rekomendacji regionalnej wpływu planowanej inwestycji na środowisko naturalne.

6. Inne instrumenty wsparcia inwestycji

Program stanowi jeden z instrumentów umożliwiających wsparcie projektów inwestycyjnych w Polsce.

Istnieją także inne instrumenty wsparcia projektów inwestycyjnych, takie jak: zwolnienie z podatku dochodowego na podstawie ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. z 2023 r. poz. 74), zwolnienie z podatku od nieruchomości na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70), pomoc *de minimis* czy dotacje współfinansowane z funduszy strukturalnych UE udzielane w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych.

Zwolnienia z podatku dochodowego

Zwolnienie z podatku dochodowego jest instrumentem regionalnej pomocy publicznej, uregulowanym w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji, która zastępuje

dotychczasowe wsparcie udzielane na podstawie ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 91 i 825) Ustawa umożliwia skorzystanie ze zwolnienia z podatku dochodowego na obszarze całej Polski, a nie jak dotychczas jedynie na obszarach specjalnych stref ekonomicznych, przez firmy realizujące nowe inwestycje zarówno na terenach publicznych, jak i prywatnych. Zmiany wprowadzone w zakresie zwolnień podatkowych także miały związek z dostosowaniem ich do SOR. Premią one realizację inwestycji na obszarach wymagających szczególnego wsparcia, jak miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, gminy graniczące z tymi miastami czy powiaty lub miasta na prawach powiatu, w których stopa bezrobocia wynosi co najmniej 160% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju. Zwiększona została także dostępność wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorców, stanowiących obecnie większość beneficjentów wsparcia. W większości przypadków decyzja o wsparciu wydawana jest polskim przedsiębiorcom. Jednocześnie dotychczasowe zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych (SSE) wydane na podstawie ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych pozostają w mocy maksymalnie do końca 2026 r.

Zwolnienie z podatku od nieruchomości

Jedną z podstawowych zachęt inwestycyjnych dostępnych dla przedsiębiorców w gminach jest zwolnienie z podatków i opłat lokalnych. Uprawnienie do ustanowienia zwolnienia przyznaje radom gmin ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

Pomoc *de minimis*

Pomoc *de minimis* to forma wsparcia publicznego dla przedsiębiorców. Nie wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej. Całkowita kwota pomocy *de minimis* przyznanej przez państwo członkowskie jednemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć 200 000 EUR w okresie bieżącego roku i dwóch poprzedzających go lat. Wyjątkiem są przedsiębiorstwa z sektora drogowego transportu towarów, gdzie limit otrzymanej pomocy wynosi 100 000 EUR. Dotyczy więc najczęściej mniejszych projektów. Pomoc *de minimis* może być udzielana przedsiębiorcy w różnych formach. Wsparcie może obejmować m.in. szkolenia, inwestycje, zwolnienia podatkowe, umorzenia odsetek ZUS, gwarancje kredytowe, a także wsparcie grantowe. Szczegółowe postanowienia dotyczące pomocy *de minimis* zawarte są w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.).

Wsparcie z funduszy unijnych

Wsparcie w zakresie przedsiębiorczości (MŚP) jest dostępne w ramach środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. W ramach perspektywy finansowej 2021–2027 dostępne są środki:

- polityki spójności (72,2 mld EUR),
- Funduszu na rzecz sprawiedliwej transformacji (3,8 mld EUR).

Środki te zostaną przeznaczone na realizację inwestycji w innowacje, przedsiębiorczość, cyfryzację, infrastrukturę, ochronę środowiska, energetykę, edukację i sprawy społeczne.

Jednocześnie został utworzony nowy Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, którego celem jest pobudzenie gospodarki, inwestycji, wzrostu gospodarczego oraz zatrudnienia, w odpowiedzi na pandemię COVID-19. W ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, realizowany będzie komponent mający przyczyniać się do budowy odporności i konkurencyjności gospodarki.

Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju

Dnia 5 września 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. z 2022 r. poz. 2183 i 2185 oraz z 2023 r. poz. 203.) tworząca tzw. Grupę Polskiego Funduszu Rozwoju. W skład grupy wchodzi: Polski Fundusz Rozwoju, Bank Gospodarstwa Krajowego, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A. (dalej: „PAIH”) oraz Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. Zadaniem wskazanych instytucji jest realizowanie zadań w obszarze wsparcia lub usług świadczonych przedsiębiorcom, m.in. doradztwa w zakresie eksportu i polskich inwestycji za granicą.

W związku z tym, że wsparcie dotacyjne z funduszy strukturalnych UE oraz związane z pomocą *de minimis* dotyczy przede wszystkim mniejszych inwestycji należy uznać szczególne znaczenie Programu, jako instrumentu stymulującego napływ dużych inwestycji do Polski oraz mniejszych, ale istotnych dla polskiej gospodarki, z uwagi na innowacyjny charakter.

Ponadto Program cechuje się indywidualnym podejściem do inwestorów i procesem decyzyjnym uwzględniającym jako element kluczowy negocjacje z inwestorem, w przeciwieństwie do dotacji z funduszy UE, które w większości są przyznawane beneficjentom w drodze cyklicznych konkursów, czy wsparcia w formie zwolnień podatkowych, które udzielane jest wszystkim przedsiębiorcom spełniającym kryteria wskazane w przepisach. To sprawia, że Program stanowi instrument interwencji służący przyciągnięciu inwestorów, którzy w najwyższym stopniu wpisują się w założenia SOR przy zastosowaniu zindywidualizowanej obsługi z wykorzystaniem dotacji o wysokości dostosowanej – w określonych ramach – do specyfiki danego przypadku.

Program stanowi więc ważne dopełnienie pozostałych instrumentów wsparcia przedsiębiorców.

7. System realizacji Programu

Ministrem odpowiedzialnym za realizację Programu jest minister właściwy do spraw gospodarki, który w ramach środków przeznaczonych na realizację Programu, udziela wsparcia na obszarach objętych pomocą, z tytułu realizacji inwestycji początkowej w rozumieniu art. 2 pkt 49 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 651/2014”, z zastrzeżeniem że na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. c Traktatu, dużym przedsiębiorcom pomoc przyznawana jest wyłącznie na inwestycję początkową na rzecz nowej działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 pkt 51 rozporządzenia nr 651/2014.

Międzyresortowy Zespół do spraw Inwestycji o Istotnym Znaczeniu dla Gospodarki Polskiej, zwany dalej „Zespołem”, zajmuje się w szczególności koordynacją spraw związanych z realizacją Programu, w tym oceną inwestycji początkowej oraz inwestycji początkowej na rzecz nowej działalności gospodarczej, zwanych dalej „inwestycją”, a także rekomendowaniem dla nich wsparcia. Rekomendacja Zespołu nie jest wiążąca dla ministra właściwego do spraw gospodarki.

Funkcję Przewodniczącego Zespołu sprawuje przedstawiciel w randze sekretarza lub podsekretarza stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw gospodarki, wyznaczony przez tego ministra. Skład Zespołu jest określony zgodnie z zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie powołania Międzyresortowego Zespołu do spraw Inwestycji o Istotnym

Znaczeniu dla Gospodarki Polskiej wydanym na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1188).

W posiedzeniach Zespołu, na zaproszenie Przewodniczącego, mogą brać udział przedstawiciele innych ministrów niż wchodzący w skład Zespołu, którzy występują w charakterze doradczym, bez prawa do udziału w podejmowaniu uchwał.

Szczegółowy tryb pracy Zespołu określa regulamin uchwalony przez Zespół i zatwierdzony przez Przewodniczącego Zespołu.

7.1 Zasady przyznawania wsparcia

Pomoc publiczna przyznawana w ramach Programu jest zgodna z zasadami udzielania pomocy publicznej w UE określonymi w Wytycznych w sprawie regionalnej pomocy państwa (Dz. Urz. UE C 153 z 29.04.2021, str. 1) oraz w rozporządzeniu nr 651/2014. Pomoc, która nie będzie spełniać wymogów wspomnianego rozporządzenia, może być udzielona po jej zatwierdzeniu przez Komisję Europejską w trybie przewidzianym w obowiązujących wytycznych w sprawie regionalnej pomocy państwa.

Organem udzielającym wsparcia jest minister właściwy do spraw gospodarki.

W ramach Programu wsparcie inwestycji będzie udzielane z następujących tytułów:

- 1) kosztów inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (dalej: „koszty inwestycji”) albo
- 2) kosztów tworzenia nowych miejsc pracy.

7.1.1 Inwestycje kwalifikujące się do wsparcia w ramach Programu

Wsparcie uzyskać mogą wyłącznie przedsiębiorcy planujący następujące typy inwestycji:

- 1) **Strategiczna** – inwestycja produkcyjna o kosztach inwestycji wynoszących co najmniej 160 mln zł oraz liczbie nowych miejsc pracy wynoszącej co najmniej 50 lub świadczenie usług wskazanych w pkt 1 tabeli nr 2 załącznika nr 1 do Programu, o kosztach inwestycji wynoszących co najmniej 160 mln zł oraz liczbie nowych miejsc pracy wynoszącej co najmniej 50;
- 2) **Innowacyjna** – inwestycja produkcyjna o kosztach inwestycji wynoszących co najmniej 7 mln zł oraz liczbie nowych miejsc pracy wynoszącej co najmniej 20 lub świadczenie usług wskazanych w pkt 1 tabeli nr 2 załącznika nr 1 do Programu o kosztach inwestycji wynoszących co najmniej 7 mln zł oraz liczbie nowych miejsc pracy wynoszącej co najmniej 20, której rezultatem jest innowacja produktowa lub procesowa stanowiąca nowość co najmniej w skali kraju, rozumiana jako:
 - a) nowy lub udoskonalony produkt, który w istotnym stopniu różni się od produktów wytwarzanych dotychczas na terenie Polski i który zostanie udostępniony przez przedsiębiorcę potencjalnym użytkownikom w wyniku realizacji inwestycji (innowacja produktowa),
 - b) nowy lub udoskonalony proces, który w istotnym stopniu różni się od procesów stosowanych dotychczas w produkcji na terenie Polski i który zostanie zastosowany przez przedsiębiorcę w wyniku realizacji inwestycji (innowacja procesowa)– przy czym spełnienie kryteriów innowacji produktowej lub procesowej stanowiącej nowość co najmniej w skali kraju potwierdza minister właściwy do spraw gospodarki. Innowacja

produktowa lub procesowa musi zostać wdrożona w wyniku realizacji inwestycji w zakresie potwierdzonym przez ministra właściwego do spraw gospodarki;

- 3) **Centrum Usług Biznesowych** – inwestycja w sektorze nowoczesnych usług biznesowych, w ramach której realizowane są procesy określone w załączniku nr 2 do Programu, o kosztach inwestycji wynoszących co najmniej 1 mln zł oraz liczbie nowych miejsc pracy wynoszącej co najmniej 100;
- 4) **Centrum Usług Badawczo-Rozwojowych** – inwestycja w sektorze nowoczesnych usług biznesowych o kosztach inwestycji wynoszących co najmniej 1 mln zł oraz liczbie nowych miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem wynoszącej co najmniej 10, w ramach której realizowane są wyłącznie procesy polegające na świadczeniu usług badawczo-rozwojowych określonych w załączniku nr 2 do Programu.

Przez liczbę nowych miejsc pracy rozumie się wzrost netto liczby pracowników w danym zakładzie, w rozumieniu rozporządzenia nr 651/2014, w przeliczeniu na etaty w pełnym wymiarze czasu pracy, w związku z realizacją nowej inwestycji, w stosunku do średniego zatrudnienia w okresie 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o udzielenie pomocy publicznej. Do pracowników zalicza się wyłącznie osoby zatrudnione przez przedsiębiorcę w ramach stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy wraz z pracownikami zatrudnionymi w niepełnym wymiarze czasu pracy, w przeliczeniu na etaty w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym pracownikami zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę na czas określony w celu wykonywania pracy o charakterze dorywczym lub sezonowym.

Do pracowników nie zalicza się osób korzystających w miesiącu sprawozdawczym z urlopów wychowawczych, z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie) oraz osób przebywających na świadczeniu rehabilitacyjnym, z wyjątkiem kobiet w ciąży korzystających z tego świadczenia, które należy traktować jak przebywających na zasiłku chorobowym. Do pracowników nie zalicza się w szczególności osób współpracujących z przedsiębiorcą na podstawie umów cywilnoprawnych oraz pracowników tymczasowych w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1563 oraz z 2023 r. poz. 661).

Przedsiębiorcy nienależący do kategorii MŚP albo przedsiębiorcy rozwijającego się w rozumieniu pkt 7.1.2, zwani dalej „dużymi przedsiębiorcami”, mogą uzyskać wsparcie wyłącznie pod warunkiem zobowiązania się do współpracy z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1–7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742) lub ze szkołami ponadpodstawowymi w rozumieniu art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900).

Współpraca z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki lub szkołami ponadpodstawowymi może polegać w szczególności na:

- 1) zleceniu wykonania badań naukowych lub prac rozwojowych;
- 2) sponsorowaniu badań naukowych;
- 3) zleceniu realizacji programów kształcenia;
- 4) udziale w programie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki „Doktorat Wdrożeniowy” oraz innych programach lub przedsięwzięciach ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki związanych z realizacją szkół doktorskich;
- 5) finansowaniu udziału studentów i uczniów w procesie kształcenia na profilu praktycznym, w tym m.in. w formie kształcenia dualnego, poprzez stypendia, organizowanie staży lub zatrudnienie;

- 6) udziale w konsorcjach badawczych współfinansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
- 7) zakupie patentów i licencji od podmiotów tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki lub ich spółek celowych;
- 8) wyposażaniu podmiotów tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki, w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1–7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w sprzęt laboratoryjny niezbędny do prowadzenia badań, zadań dydaktycznych lub zajęć praktycznych;
- 9) wyposażaniu szkół ponadpodstawowych w sprzęt niezbędny do prowadzenia zadań dydaktycznych lub praktycznych;
- 10) współorganizowaniu w ramach uczelni i współfinansowaniu studenckich centrów szkoleniowych oferujących specjalistyczne kursy, których celem jest doskonalenie kompetencji, wymaganych w działalności gospodarczej prowadzonej przez przedsiębiorcę.

Duży przedsiębiorca zobowiązany jest do poniesienia w okresie realizacji lub utrzymania inwestycji kosztów w zakresie współpracy z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki lub ze szkołami ponadpodstawowymi w wysokości co najmniej 15% wartości przyznanego wsparcia.

7.1.2 Obniżenie progów ze względu na reinwestycję, wielkość i lokalizację przedsiębiorcy

Minimalna liczba nowych miejsc pracy do utworzenia w ramach reinwestycji⁹ w istniejącym zakładzie, planowanej przez przedsiębiorcę ubiegającego się o wsparcie z tytułu kosztów inwestycji, ulega obniżeniu o 90% i zaokrągleniu w górę do najbliższej liczby całkowitej.

Minimalna wartość kosztów inwestycji do poniesienia i minimalna liczba nowych miejsc pracy do utworzenia w ramach każdego z typów inwestycji, o których mowa w pkt 7.1.1, oraz w ramach reinwestycji ulegają obniżeniu i zaokrągleniu w górę do najbliższej liczby całkowitej ze względu na:

- 1) wielkość przedsiębiorcy, w wypadku ubiegania się o wsparcie przez:
 - a) mikroprzedsiębiorcę, tj. przedsiębiorcę zatrudniającego mniej niż 10 pracowników i którego roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln euro – o 98%,
 - b) małego przedsiębiorcę, tj. przedsiębiorcę zatrudniającego mniej niż 50 pracowników i którego roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 mln euro – o 95%,
 - c) średniego przedsiębiorcę, tj. przedsiębiorcę zatrudniającego mniej niż 250 pracowników i którego roczny obrót nie przekracza 50 mln euro lub roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln euro – o 80%,
 - d) przedsiębiorcę rozwijającego się, tj. przedsiębiorcę zatrudniającego mniej niż 1000 pracowników i którego roczny obrót lub suma bilansowa nie przekracza 250 milionów euro¹⁰ – o 70%, albo

⁹ Inwestycja w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane ze zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu, dywersyfikacją produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie lub zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu.

¹⁰ Do oceny przynależności przedsiębiorcy do kategorii przedsiębiorcy rozwijającego się przepisy załącznika I do rozporządzenia nr 651/2014 stosuje się odpowiednio.

- 2) lokalizację inwestycji na obszarze zagrożonym wykluczeniem¹¹ – o 50%

– z zastrzeżeniem, że w przypadku inwestycji w Centrum Usług Badawczo-Rozwojowych koszty inwestycji nie mogą być niższe niż 300 tys. zł, a liczba nowych miejsc pracy niższa niż 10, a w przypadku inwestycji w Centra Usług Biznesowych koszty inwestycji nie mogą być niższe niż 300 tys. zł.

7.1.3 Ocena jakościowa inwestycji

W celu przeprowadzenia oceny inwestycji przedsiębiorca składa oświadczenie, które kryteria jakościowe oceny inwestycji, zawarte w tabeli nr 1 i 2 w załączniku nr 1 do Programu, spełnia lub spełni w związku z realizacją inwestycji.

W oparciu o oświadczenie przedsiębiorcy i dostarczone przez niego dokumenty PAIH dokonuje oceny jakościowej inwestycji. Za oświadczenie dotyczące spełnienia każdego kryterium jakościowego przyznawany jest 1 punkt. Maksymalnie w ramach oceny jakościowej inwestycji można otrzymać 10 punktów. W przypadku ubiegania się o wsparcie z tytułu kosztów inwestycji można wybrać maksymalnie 10 z 11 kryteriów jakościowych oceny inwestycji.

Przedsiębiorca może otrzymać wsparcie w przypadku uzyskania co najmniej:

- 1) 4 punktów – w wypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej¹² wynosi 50%, lub na obszarze zagrożonym wykluczeniem;
- 2) 5 punktów – w wypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 30% oraz 40%;
- 3) 6 punktów – w wypadku lokalizacji inwestycji na pozostałym obszarze kraju.

7.1.4 Wsparcie z tytułu kosztów inwestycji

Do ubiegania się o wsparcie z tytułu kosztów inwestycji uprawnia realizacja inwestycji:

- 1) Strategicznej;
- 2) Innowacyjnej;
- 3) w Centrum Usług Badawczo-Rozwojowych.

¹¹ Lokalizacja inwestycji:

- a) w mieście średnim tracącym funkcje społeczno-gospodarcze, wymienionym w tabeli nr 3 w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2022 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji (Dz. U. poz. 2861), lub
 - b) w gminie, na terenie której położone jest to miasto, o którym mowa w lit. a, lub
 - c) w gminie graniczącej z miastem, o którym mowa w lit. a, lub z gminą, o której mowa w lit. b, lub
 - d) na obszarze powiatów lub miast na prawach powiatu, w którym stopa bezrobocia wynosi co najmniej 160% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju
- z wyłączeniem miast, w których zlokalizowana jest siedziba wojewody lub sejmiku województwa.

¹² Zgodnie z rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702).

7.1.4.1 Maksymalna intensywność wsparcia

Maksymalna intensywność wsparcia z tytułu kosztów inwestycji:

- 1) Strategicznej albo Innowacyjnej realizowanej przez:
 - a) mikroprzedsiębiorcę albo małego przedsiębiorcę wynosi:
 - do 25% kosztów inwestycji – w przypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 50%, lub na obszarze zagrożonym wykluczeniem,
 - do 15% kosztów inwestycji – w przypadku lokalizacji inwestycji na pozostałym obszarze kraju,
 - b) średniego przedsiębiorcę albo przedsiębiorcę rozwijającego się wynosi:
 - do 20% kosztów inwestycji – w przypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 50%, lub na obszarze zagrożonym wykluczeniem,
 - do 10% kosztów – w przypadku lokalizacji inwestycji na pozostałym obszarze kraju,
 - c) dużego przedsiębiorcę wynosi:
 - do 15% kosztów inwestycji – w przypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 50%, lub na obszarze zagrożonym wykluczeniem,
 - do 5% kosztów inwestycji – w przypadku lokalizacji inwestycji na pozostałym obszarze kraju;
- 2) w Centrum Usług Badawczo-Rozwojowych wynosi:
 - a) do 25% kosztów inwestycji – w przypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 50%, lub na obszarze zagrożonym wykluczeniem,
 - b) do 15% kosztów – w przypadku lokalizacji inwestycji na pozostałym obszarze kraju.

7.1.4.2 Maksymalna wysokość wsparcia z tytułu kosztów inwestycji

Maksymalną wysokość wsparcia dla danej inwestycji oblicza się, biorąc pod uwagę planowaną wysokość kosztów inwestycji, maksymalną intensywność wsparcia oraz liczbę punktów uzyskanych w ramach oceny jakościowej inwestycji, według poniższego wzoru:

$$\text{Wysokość wsparcia (zł)} = a \times b \times c \div 10,$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- a – wysokość kosztów inwestycji (zł),
- b – maksymalna intensywność wsparcia (%),
- c – wynik końcowy oceny jakościowej inwestycji.

Przykład – wsparcie z tytułu kosztów inwestycji:

Przedsiębiorca planuje utworzenie Centrum Usług Badawczo-Rozwojowych i związane z tym poniesienie kosztów inwestycji w kwocie 10 000 000 zł w województwie podkarpackim. W ramach oceny jakościowej inwestycji przyznano 8 punktów.

$$\text{Wysokość wsparcia} = 10\,000\,000 \text{ zł} \times 25\% \times 8 \div 10 = 2\,000\,000 \text{ zł}$$

(20% kosztów kwalifikowanych)

Uzyskanie wsparcia z tytułu kosztów inwestycji wyklucza możliwość ubiegania się o wsparcie z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy.

7.1.5 Wsparcie z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy

Do ubiegania się o wsparcie z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy uprawnia realizacja inwestycji w:

- 1) Centrum Usług Biznesowych;
- 2) Centrum Usług Badawczo-Rozwojowych.

7.1.5.1 Maksymalna intensywność wsparcia na jedno nowo utworzone miejsce pracy

Maksymalna intensywność wsparcia z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy:

- 1) w Centrum Usług Biznesowych wynosi:
 - a) do 15 000 zł na jedno nowo utworzone miejsce pracy – w przypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 50%, lub na obszarze zagrożonym wykluczeniem,
 - b) do 7500 zł na jedno nowo utworzone miejsce pracy – w przypadku lokalizacji inwestycji na pozostałym obszarze kraju;
- 2) w Centrum Usług Badawczo-Rozwojowych wynosi:
 - a) do 40 000 zł na jedno nowo utworzone miejsce pracy – w przypadku utworzenia co najmniej 200 nowych miejsc pracy lub posiadania statusu centrum badawczo-rozwojowego zgodnie z ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2474), niezależnie od lokalizacji inwestycji,
 - b) do 30 000 zł na jedno nowo utworzone miejsce pracy – w przypadku utworzenia co najmniej 100 nowych miejsc pracy, niezależnie od lokalizacji inwestycji,
 - c) do 20 000 zł na jedno nowo utworzone miejsce pracy – w przypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 50%, lub na obszarze zagrożonym wykluczeniem,
 - d) do 15 000 zł na jedno nowo utworzone miejsce pracy – w przypadku lokalizacji inwestycji na pozostałym obszarze kraju.

7.1.5.2 Maksymalna wysokość wsparcia z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy

Maksymalną wysokość wsparcia dla danej inwestycji oblicza się, biorąc pod uwagę planowaną liczbę nowo utworzonych miejsc pracy, maksymalną intensywność wsparcia oraz liczbę punktów uzyskanych w ramach oceny jakościowej inwestycji, według poniższego wzoru:

$$\text{Wysokość wsparcia (zł)} = a \times b \times c \div 10,$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- a – liczba nowo utworzonych miejsc pracy,
- b – maksymalna intensywność wsparcia na jedno nowo utworzone miejsce pracy (zł),
- c – wynik końcowy oceny jakościowej inwestycji.

Przykład – wsparcie z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy:

Przedsiębiorca planuje zatrudnić 400 osób w Centrum Usług Biznesowych w województwie warmińsko-mazurskim. W ramach oceny jakościowej inwestycji projekt uzyskał 6 punktów.

$$\text{Wysokość wsparcia} = 400 \times 15\,000 \text{ zł} \times 6 \div 10 = 3\,600\,000 \text{ zł}$$

Uzyskanie wsparcia z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy wyklucza możliwość ubiegania się o wsparcie z tytułu kosztów inwestycji.

7.1.6 Zwiększenie wsparcia w związku ze szkoleniami pracowników

Wysokość wsparcia z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy lub kosztów inwestycji może być zwiększona w wypadku oferowania przez przedsiębiorcę pracownikom szkoleń świadczonych przez podmioty zewnętrzne lub kształcenia w jednostkach oświatowych lub uczelniach, mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, niebędących szkoleniami obowiązkowymi zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wysokość zwiększenia wsparcia w przeliczeniu na jednego pracownika może wynieść maksymalnie:

- 1) 7000 zł – w wypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 50%, lub na obszarze zagrożonym wykluczeniem;
- 2) 5000 zł – w wypadku lokalizacji inwestycji na pozostałym obszarze kraju.

Maksymalną wysokość zwiększonego wsparcia dla danej inwestycji określa się według poniższego wzoru:

$$\text{Wysokość wsparcia (zł)} = a + b \times c \times d,$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- a – maksymalna wysokość wsparcia z tytułu kosztów inwestycji albo utworzenia nowych miejsc pracy ustalona zgodnie z pkt 7.1.4.2 albo 7.1.5.2,

- b – liczba pracowników objętych szkoleniami, nie większa niż liczba miejsc pracy tworzonych w związku z realizacją inwestycji,
- c – współczynnik:
- 0,5 w wypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 50%, lub na obszarze zagrożonym wykluczeniem albo
 - 0,25 w wypadku lokalizacji inwestycji na pozostałym obszarze kraju,
- d – wysokość kosztów szkoleń na jednego pracownika nie większa niż:
- 14 000 zł w przypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 50%, lub na obszarach zagrożonych wykluczeniem albo
 - 20 000 zł w przypadku lokalizacji inwestycji na pozostałym obszarze kraju.

Przykład 1 – wsparcie z tytułu kosztów inwestycji

Przedsiębiorca planuje utworzyć w województwie podkarpackim Centrum Usług Badawczo-Rozwojowych i ponieść w związku z tym koszty inwestycji w wysokości 10 000 000 zł. W ramach oceny jakościowej inwestycji przyznano 8 punktów. Ponadto planuje zatrudnić w związku z nową inwestycją i przeszkolić 50 osób. Koszt szkolenia wyniesie 18 000 zł na osobę

$$\text{Wysokość wsparcia} = 2\,000\,000 \text{ zł} + 50 \times 0,5 \times 14\,000 \text{ zł} = 2\,350\,000 \text{ zł}$$

Przykład 2 – wsparcie z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy:

Przedsiębiorca planuje zatrudnić i przeszkolić 400 osób w Centrum Usług Biznesowych w województwie warmińsko-mazurskim. W ramach oceny jakościowej projekt uzyskał 6 punktów. Koszt szkolenia wyniesie 10 000 zł na osobę.

$$\text{Wysokość wsparcia} = 3\,600\,000 \text{ zł} + 400 \times 0,5 \times 10\,000 \text{ zł} = 5\,600\,000 \text{ zł}$$

Potwierdzeniem realizacji szkolenia są poniesione przez przedsiębiorcę w okresie realizacji inwestycji wydatki na sfinansowanie szkoleń świadczonych przez podmioty zewnętrzne lub na kształcenie w branżowych szkołach I stopnia, branżowych szkołach II stopnia, technikach, szkołach policealnych, placówkach kształcenia ustawicznego, centrach kształcenia zawodowego lub w uczelniach.

7.1.7 Limity wsparcia

Maksymalna wysokość wsparcia wyliczona zgodnie z pkt 7.1.4–7.1.6 jest limitowana zgodnie z niniejszym punktem.

Maksymalna wysokość wsparcia dla inwestycji o kosztach inwestycji poniżej 1 mld zł nie może przekroczyć maksymalnego poziomu intensywności pomocy regionalnej określonego w mapie pomocy regionalnej ustalonej w drodze rozporządzenia wydanego na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, obowiązującego w momencie przyznania pomocy publicznej dla kwoty kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą w wysokości, o której mowa w art. 2 pkt 20 rozporządzenia nr 651/2014 oznaczonej jako A we wzorze na „dostosowaną kwotę pomocy”.

Minister właściwy do spraw gospodarki, po uzyskaniu rekomendacji Zespołu, może podjąć decyzję o przyznaniu wsparcia na inwestycję o kosztach inwestycji równych lub przewyższających 1 mld zł. Wówczas maksymalna wysokość wsparcia wyliczona zgodnie z Programem nie może przekroczyć maksymalnego poziomu intensywności pomocy regionalnej określonego w mapie pomocy regionalnej, obowiązującego w momencie przyznania pomocy publicznej, dla kwoty kosztów kwalifikowanych do wysokości, o której mowa w art. 4 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 651/2014.

7.1.8 Zwiększenie limitów wsparcia z uwagi na szczególnie istotne znaczenie inwestycji dla gospodarki polskiej

Maksymalna wysokość wsparcia określona w pkt 7.1.4–7.1.7 może zostać zwiększona za zgodą ministra właściwego do spraw gospodarki w przypadku inwestycji:

- 1) które stanowią podstawę strategii politycznych i działań służących osiągnięciu wspólnych celów europejskich, w szczególności Europejskiego Zielonego Ładu, strategii cyfrowej i cyfrowej dekady, nowej strategii przemysłowej dla Europy i jej aktualizacji, europejskiej strategii w zakresie danych oraz Next Generation EU, a także w sektorach o znaczeniu strategicznym dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto oraz
- 2) których koszty inwestycji przekraczają 6 mld zł.

Przedsiębiorca może otrzymać wsparcie w przypadku uzyskania co najmniej 4 punktów z oceny jakościowej inwestycji, o której mowa w pkt 7.1.3, bez względu na lokalizację inwestycji. Minister właściwy do spraw gospodarki może nałożyć na przedsiębiorcę obowiązek spełnienia w okresie utrzymania inwestycji dodatkowych warunków, które mają służyć realizacji celów szczegółowych określonych w rozdziale 4 Programu.

Przedsiębiorca zobowiązany jest do poniesienia w okresie realizacji lub utrzymania inwestycji kosztów w zakresie współpracy z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki lub ze szkołami ponadpodstawowymi w wysokości co najmniej 15% wartości maksymalnej pomocy regionalnej określonej w mapie pomocy regionalnej, obowiązującej w momencie przyznania pomocy publicznej, dla kwoty kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą w wysokości, o której mowa w art. 4 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 651/2014.

Wysokość wsparcia na inwestycję w każdym wypadku nie może przekroczyć maksymalnego poziomu intensywności pomocy publicznej, określonego w przepisach prawa powszechnie obowiązującego. Zwiększenie limitów wsparcia z uwagi na szczególnie istotne znaczenie inwestycji dla gospodarki polskiej może nastąpić jedynie po zwiększeniu budżetu Programu, określonego w rozdziale 9 Programu, lub w przypadku możliwości wykorzystania środków wcześniej przypisanych do projektów inwestycyjnych, które nie zostaną wydatkowane.

Wsparcie udzielone z uwagi na szczególnie istotne znaczenie inwestycji dla gospodarki polskiej stanowi pomoc indywidualną, która podlega notyfikacji Komisji Europejskiej i może być udzielona po jej zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

7.1.9 Zasady łączenia instrumentów pomocy regionalnej

Wsparcie w ramach Programu dla inwestycji może być łączone z innymi instrumentami pomocy regionalnej udzielanej w formie: dotacji bezpośrednich z budżetu państwa lub programów współfinansowanych środkami unijnymi, zwolnień od podatku dochodowego w specjalnych strefach ekonomicznych lub zwolnień z podatku dochodowego udzielanych na podstawie ustawy

z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji, oraz innej pomocy *ad hoc*, wyłącznie w przypadku inwestycji:

- 1) dla których wartość wsparcia w ramach Programu nie przekracza 3 mln zł,
- 2) Strategicznej, jeżeli koszty inwestycji wynoszą co najmniej 300 mln zł,
- 3) Innowacyjnej, jeżeli koszty inwestycji wynoszą co najmniej 100 mln zł,
- 4) w Centrum Usług Biznesowych, jeżeli przedsiębiorca zobowiązuje się do utworzenia co najmniej 500 nowych miejsc pracy,
- 5) w Centrum Usług Badawczo-Rozwojowych

– pod warunkiem, że łączna kwota pomocy ze wszystkich źródeł nie przekroczy maksymalnej kwoty pomocy, określonej zgodnie z rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. W przypadku zawarcia umowy o udzielenie pomocy publicznej w formie dotacji celowej, zwanej dalej „Umową”, celem skorzystania ze wsparcia w ramach Programu konieczne jest dostosowanie wysokości wsparcia z innych instrumentów pomocy regionalnej celem dostosowania łącznej kwoty pomocy ze wszystkich źródeł do powyższego warunku.

7.1.10 Obniżanie wsparcia w przypadku zmiany parametrów inwestycji

Dopuszcza się możliwość obniżenia wartości kosztów inwestycji o maksimum 40% i liczby nowo utworzonych miejsc pracy o maksimum 40%, jednakże w każdym przypadku wysokość deklarowanych kosztów inwestycji lub liczba nowych miejsc pracy nie może być niższa niż minimalne progi uprawniające do ubiegania się o wsparcie dla poszczególnych typów inwestycji określonych w pkt 7.1.1 i 7.1.2.

Dopuszcza się możliwość obniżenia wartości kosztów związanych ze szkoleniem pracowników, w takim przypadku wysokość wsparcia zostaje ponownie obliczona zgodnie z zasadami określonymi w pkt 7.1.6.

W przypadku łączenia instrumentów wsparcia zgodnie z pkt 7.1.9, obniżona wartość kosztów inwestycji lub liczby nowo utworzonych miejsc pracy nie może być niższa niż minimalne warunki łączenia instrumentów wsparcia albo wsparcie w ramach Programu musi zostać ograniczone do 3 mln zł.

Minimalne wartości kosztów inwestycji lub liczby nowo utworzonych miejsc pracy po ich obniżeniu są ustalane w Umowie.

W przypadku obniżenia parametru inwestycji, z tytułu którego przyznano wsparcie, wysokość wsparcia zostaje ponownie obliczona zgodnie z zasadami określonymi w Programie.

7.1.11 Siła wyższa

Przez siłę wyższą rozumie się zdarzenie bądź połączenie zdarzeń lub okoliczności o charakterze zewnętrznym, nadzwyczajnym, których nie można było przewidzieć ani im zapobiec lub przewyciężyć poprzez działania z dochowaniem należytej staranności, za które Strony Umowy nie ponoszą odpowiedzialności (nie są źródłem zaistnienia siły wyższej) oraz które zasadniczo utrudniają lub uniemożliwiają wykonywanie zobowiązań danej Strony wynikających z Umowy.

W przypadku wystąpienia siły wyższej przedsiębiorca jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania ministra właściwego do spraw gospodarki o fakcie wystąpienia działania siły

wyższej, udowodnienia okoliczności poprzez przedstawienie dokumentacji potwierdzającej wystąpienie zdarzeń mających cechy siły wyższej oraz wskazania zakresu, w jakim zdarzenie miało wpływ na przebieg realizacji inwestycji.

Minister właściwy do spraw gospodarki w przypadku uznania wystąpienia siły wyższej może wraz z przedsiębiorcą uzgodnić zmianę terminu wykonania zobowiązań wynikających z Umowy uwzględniającą czas potrzebny do przezwyciężenia skutków siły wyższej, o ile minister będzie posiadał w swojej dyspozycji środki konieczne do spełnienia jego obowiązków w danym roku kalendarzowym oraz wypłata ostatniej transzy dotacji nastąpi nie później niż do końca 2030 r., a także okres obowiązywania Umowy (uwzględniający okres trwałości projektu), nie będzie dłuższy niż 13 lat (lub 15 lat dla projektów, które uzyskały zwiększony limit wsparcia z uwagi na szczególnie istotne znaczenie inwestycji dla gospodarki polskiej, zgodnie z pkt 7.1.8 Programu, z zastrzeżeniem że realizacja projektu nie może się zakończyć po 2030 r.).

W sytuacji gdy przedsiębiorca ze względu na fakt wystąpienia siły wyższej nie dostrzega dalszych perspektyw na zrealizowanie zobowiązań wynikających z Umowy (w tym przede wszystkim dotyczących wysokości kosztów inwestycji i poziomu zatrudnienia), minister właściwy do spraw gospodarki może obniżyć wysokość wsparcia również w sytuacji, gdy przekroczone są dopuszczalne w Programie, który obowiązywał na dzień złożenia wniosku, poziomy obniżenia parametrów inwestycji w zakresie kosztów i poziomu zatrudnienia. W takiej sytuacji minister właściwy do spraw gospodarki dokonuje ponownej weryfikacji kwalifikowalności danego projektu do Programu niezwłocznie po otrzymaniu wniosku o zmniejszenie zobowiązania w wyniku działania siły wyższej. Powtórna kwalifikowalność projektu jest przeprowadzana na bazie parametrów obowiązujących na dzień złożenia wniosku.

Nowa wartość pomocy po potwierdzeniu wystąpienia siły wyższej jest obliczana według następujących wzorów:

- 1) niewykonanie zobowiązania dodatkowego, z którego nie przyznano wsparcia (z tytułu kosztów inwestycji albo kosztów tworzenia miejsc pracy):

$$a=(b\div c\times 100\%)\times 0,5$$

- a- faktyczna procentowa wartość obniżenia wsparcia,
- b- liczba zredukowanych miejsc pracy albo wartość zredukowanych kosztów inwestycji w stosunku do wartości określonych w Umowie przed potwierdzeniem wystąpienia siły wyższej,
- c- liczba miejsc pracy określona w Umowie albo koszty inwestycji określone w Umowie przed potwierdzeniem wystąpienia siły wyższej,

$$d=e-a\times e$$

- d- nowa wartość pomocy po potwierdzeniu wystąpienia siły wyższej,
- e- wartość pomocy określona w Umowie przed potwierdzeniem wystąpienia siły wyższej;

- 2) niewykonanie zobowiązania głównego, z którego przyznano wsparcie (z tytułu kosztów inwestycji albo kosztów tworzenia miejsc pracy):

$$f=(g \times h) \div i$$

- f- nowa wartość pomocy po potwierdzeniu wystąpienia siły wyższej,
- g- deklarowana liczba miejsc pracy albo deklarowane koszty inwestycji po potwierdzeniu wystąpienia siły wyższej,
- h- wartość pomocy określona w Umowie przed potwierdzeniem wystąpienia siły wyższej,
- i- liczba miejsc pracy określona w Umowie albo koszty inwestycji określone w Umowie przed potwierdzeniem wystąpienia siły wyższej;

- 3) niewykonanie zobowiązania głównego oraz zobowiązania dodatkowego (wsparcie zostało przyznane na zobowiązanie główne – z tytułu kosztów inwestycji albo kosztów tworzenia miejsc pracy):

$$j=((k \times l) \div m) - (l \times ((n \div o \times 100\%) \times 0,05)$$

- j- nowa wartość pomocy po potwierdzeniu wystąpienia siły wyższej,
- k- deklarowana liczba miejsc pracy albo deklarowane koszty inwestycji po potwierdzeniu wystąpienia siły wyższej,
- l- wartość pomocy określona w Umowie przed potwierdzeniem wystąpienia siły wyższej,
- m- liczba miejsc pracy określona w Umowie albo koszty inwestycji określone w Umowie przed potwierdzeniem wystąpienia siły wyższej,
- n- deklarowana liczba miejsc pracy albo deklarowane koszty inwestycji jako zobowiązanie dodatkowe po potwierdzeniu wystąpienia siły wyższej,
- o- liczba miejsc pracy określona w Umowie albo koszty inwestycji określone w Umowie jako zobowiązanie dodatkowe przed potwierdzeniem wystąpienia siły wyższej;

- 4) niewykonanie zobowiązania głównego oraz zobowiązania dodatkowego (wsparcie zostało przyznane na zobowiązanie główne oraz zobowiązanie dodatkowe – z tytułu kosztów inwestycji i kosztów tworzenia miejsc pracy):

$$p=((q \times r) \div s)$$

- p- nowa wartość pomocy z tytułu poniesienia kosztów inwestycji po potwierdzeniu wystąpienia siły wyższej,
- q- deklarowane koszty inwestycji po potwierdzeniu wystąpienia siły wyższej,
- r- wartość pomocy określona w Umowie z tytułu poniesienia kosztów inwestycji przed potwierdzeniem wystąpienia siły wyższej,
- s- koszty inwestycji określone w Umowie przed potwierdzeniem wystąpienia siły wyższej,

$$t=((u \times v) \div w)$$

- t- nowa wartość pomocy z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy po potwierdzeniu wystąpienia siły wyższej,
- u- deklarowana liczba miejsc pracy po potwierdzeniu wystąpienia siły wyższej,

- v- wartość pomocy określona w Umowie z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy przed potwierdzeniem wystąpienia siły wyższej,
- w- liczba miejsc pracy określona w Umowie przed potwierdzeniem wystąpienia siły wyższej,

$$x=p+t$$

- x- nowa wartość pomocy z tytułu poniesienia kosztów inwestycji i z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy po potwierdzeniu wystąpienia siły wyższej.

Jeżeli minister właściwy do spraw gospodarki uzna, iż zmiana, o jaką postuluje przedsiębiorca, nie jest zgodna limitem dla danego typu inwestycji, to Umowa zostaje rozwiązana, zgodnie z postanowieniami Umowy, a przedsiębiorca zostaje zobowiązany do zwrotu całej dotychczas wypłaconej pomocy. W przypadku potwierdzenia możliwości zmiany Umowy określa się nowe warunki Umowy, a projekt inwestycyjny niezwłocznie jest przekazywany na posiedzenie Zespołu. Zespół opiniuje wniosek w trybie zgodnym z zarządzeniem regulującym działalność Zespołu oraz wydanym na jego podstawie regulaminem Zespołu. Protokół z opiniowania wniosku przez Zespół jest przekazywany ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w celu podjęcia ostatecznej decyzji o zmianie parametrów inwestycji. W razie wyrażenia zgody na wprowadzenie zmian w Umowie, w sytuacji dokonania wcześniejszej wypłaty pomocy, przedsiębiorca zostaje zobowiązany do zwrotu nadpłaconej wartości pomocy na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, 1692, 1725, 1747, 1768, 1964 i 2414 oraz z 2023 r. poz. 412, 497, 658, 803 i 1059.), wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, tj. od dnia wypłaty ostatniej transzy dotacji, na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

7.2 Procedura i dokumentacja realizacji Programu

Minister właściwy do spraw gospodarki jest organem udzielającym pomocy publicznej.

Za całość realizacji Programu odpowiada minister właściwy do spraw gospodarki. Bezpośrednią obsługę przedsiębiorców oraz realizację etapów I, II i III procedury, o której mowa poniżej, prowadzi PAIH we współpracy z ministrem właściwym do spraw gospodarki.

Opis procedury:

Etap I – Wstępna ocena inwestycji

Przedsiębiorca składa do PAIH wypełniony w języku polskim formularz aplikacyjny (Formularz – Informacja o projekcie) wraz z niezbędnymi załącznikami oraz – w przypadku posiadania statusu dużego przedsiębiorcy lub statusu rozwijającego się przedsiębiorcy – oświadczenie w języku polskim o niezbędności pomocy publicznej dla inwestycji (tzw. analiza efektu zachęty). Formularz składany jest w formie pisemnej lub w wersji elektronicznej opatrzonej podpisem kwalifikowanym.

Formularz aplikacyjny obejmuje w szczególności:

- 1) informacje ogólne o przedsiębiorcy;

- 2) wskazanie dotychczasowej działalności przedsiębiorcy na poziomie grupy na świecie i w Polsce;
- 3) informacje o pomocy publicznej uzyskanej przez przedsiębiorcę na poziomie grupy w ciągu ostatnich trzech zakończonych lat kalendarzowych wraz z okresem od początku roku kalendarzowego, w którym składany jest formularz aplikacyjny, do dnia jego złożenia;
- 4) informacje o nowym projekcie inwestycyjnym, w szczególności: deklarowaną liczbę nowo utworzonych miejsc pracy, liczbę i zakres objęcia nowo zatrudnionych pracowników szkoleniami, koszty inwestycji, rodzaj działalności, okres realizacji inwestycji nie dłuższy niż 5 lat (lub 7 lat dla projektów, które uzyskały zwiększony limit wsparcia z uwagi na szczególnie istotne znaczenie inwestycji dla gospodarki polskiej, zgodnie z pkt 7.1.8, z zastrzeżeniem, że projekt nie może się zakończyć po 2030 r.), planowaną lokalizację w Polsce, projekcje finansowe, deklarowany zakres współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi, uczelniami lub innymi podmiotami systemu szkolnictwa wyższego i nauki;
- 5) oświadczenie dotyczące spełnienia kryteriów jakościowych;
- 6) deklarację dotyczącą innych form pomocy, o które zamierza ubiegać się przedsiębiorca w związku z realizacją inwestycji.

W przypadku inwestycji innowacyjnych przedsiębiorca dołącza do formularza aplikacyjnego deklarację dotyczącą innowacyjności wraz z opisem. Opis ten powinien zawierać w szczególności informacje dotyczące:

- 1) opisu innowacyjnego produktu lub innowacji procesowej, z uwzględnieniem:
 - a) na czym polega innowacja, ulepszenie produktu lub procesu w stosunku do rozwiązań stosowanych dotychczas na terenie kraju,
 - b) jaki jest stopień zaawansowania technologicznego i złożoności produktu lub procesu i jakie korzyści przyniesie wdrożenie produktu lub procesu,
 - c) analizy rynkowej przedstawiającej, w jaki sposób wdrożenie innowacyjnego produktu lub innowacji procesowej wpłynie na zwiększenie przewagi konkurencyjnej oferty przedsiębiorcy względem oferty konkurentów,
 - d) czy innowacja produktowa lub procesowa są oparte o wyniki prac badawczo-rozwojowych;
- 2) podsumowania wyników prac badawczo-rozwojowych związanych z projektem;
- 3) planowanych prac w zakresie inżynierii, wzornictwa lub innej działalności kreatywnej;
- 4) planowanej działalności marketingowej oraz mającej na celu wzrost wartości marki;
- 5) planowanej działalności związanej z uzyskiwaniem praw własności intelektualnej;
- 6) planowanych szkoleń dla pracowników;
- 7) planowanego rozwoju oprogramowania i baz danych;
- 8) planowanego zakupu lub leasingu środków trwałych oraz
- 9) planowanego zarządzania innowacyjnością.

PAIH niezwłocznie przekazuje deklarację wraz z opisem ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w celu potwierdzenia innowacyjności inwestycji. Minister właściwy do spraw gospodarki przekazuje PAIH wynik oceny.

Analizę efektu zachęty przedsiębiorca przygotowuje w oparciu o zasady określone w Wytycznych w sprawie regionalnej pomocy państwa lub w rozporządzeniu nr 651/2014.

W toku procedury określonej w niniejszym punkcie, przed rozpoczęciem prac nad projektem lub rozpoczęciem działalności, przedsiębiorca składa do ministra właściwego do spraw gospodarki wnioski o przyznanie pomocy publicznej wraz z niezbędnymi załącznikami. Wsparcie w ramach Programu nie może zostać udzielone, jeśli przedsiębiorca rozpoczął prace nad projektem przed

dniem złożenia wniosku o udzielenie pomocy publicznej. Wniosek o przyznanie pomocy musi być sporządzony w języku polskim i musi zawierać co najmniej następujące informacje:

- 1) nazwę przedsiębiorstwa i informację o jego wielkości;
- 2) opis projektu, w tym daty jego rozpoczęcia i zakończenia;
- 3) lokalizację projektu;
- 4) wykaz kosztów projektu;
- 5) rodzaj pomocy oraz kwotę finansowania publicznego, potrzebnego do realizacji projektu.

Minister właściwy do spraw gospodarki informuje PAIH o otrzymaniu wniosku o przyznanie pomocy publicznej. Kopię wniosku złożonego do ministra właściwego do spraw gospodarki przedsiębiorca przesyła do PAIH.

Warunkiem zawarcia Umowy jest wcześniejsze złożenie przez przedsiębiorcę wniosku o przyznanie pomocy publicznej do ministra właściwego do spraw gospodarki.

Etap II – Szczegółowa ocena inwestycji

PAIH dokonuje analizy przedstawionych przez przedsiębiorcę danych pod kątem spełnienia wymogów formalnych Programu, o których mowa w pkt 7.1, oraz ich rzetelności i realności. W przypadku potrzeby ich zweryfikowania lub dokonania koniecznych uzupełnień przedsiębiorca jest zobowiązany do złożenia pisemnych wyjaśnień lub korekt.

W oparciu o zweryfikowany formularz aplikacyjny PAIH sporządza opis projektu zawierający ocenę inwestycji i proponowaną na jej podstawie wysokość wsparcia wraz z uzasadnieniem.

Opis projektu obejmuje:

- 1) podsumowanie informacji o przedsiębiorcy i inwestycji;
- 2) w przypadku inwestycji innowacyjnej – informację na temat oceny innowacyjności projektu wraz z uzasadnieniem;
- 3) wysokość oraz uzasadnienie proponowanego wsparcia;
- 4) szacunki dotyczące planowanych wpływów do budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego z podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku od nieruchomości, w okresie realizacji projektu oraz w okresie jego trwałości;
- 5) wstępną opinię wraz z uzasadnieniem na temat analizy efektu zachęty;
- 6) podsumowanie oceny projektu.

Etap III – Przekazanie całościowej oceny i propozycji wysokości wsparcia

Opis projektu wraz z kopią dokumentów przedłożonych przez przedsiębiorcę, na podstawie których został sporządzony opis, PAIH przekazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki.

Etap IV – Weryfikacja i analiza propozycji wsparcia

Minister właściwy do spraw gospodarki weryfikuje otrzymaną od PAIH dokumentację dotyczącą projektu inwestycyjnego i propozycji wsparcia oraz dokonuje ostatecznej oceny analizy efektu zachęty. W szczególnych przypadkach, uwzględniając specyfikę przedsiębiorcy lub złożoność projektu, minister właściwy do spraw gospodarki może ustalić dodatkowe warunki do spełnienia przez przedsiębiorcę, służące realizacji celów szczegółowych określonych w rozdziale 4, od

których będzie zależała możliwość uzyskania wsparcia w przypadku zawarcia Umowy. Po dokonaniu wstępnej akceptacji otrzymanej od PAIH dokumentacji minister właściwy do spraw gospodarki przekazuje, wraz z ewentualnymi dodatkowymi warunkami, propozycję wsparcia wraz z uzasadnieniem do zaopiniowania przez Zespół.

Etap V – Opiniowanie oceny i propozycji wsparcia

Zespół opiniuje projekt w trybie zgodnym z zarządzeniem regulującym działalność Zespołu oraz wydanym na jego podstawie regulaminem Zespołu.

Protokół z opiniowania projektów przez Zespół jest przekazywany ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w celu podjęcia ostatecznej decyzji o udzieleniu albo odmowie udzielenia wsparcia. W przypadku podjęcia przez ministra właściwego do spraw gospodarki innej decyzji niż zawarta w rekomendacji Zespołu, minister właściwy do spraw gospodarki sporządza pisemne szczegółowe uzasadnienie takiej decyzji. Uzasadnienie to jest przekazywane do wiadomości każdego członka Zespołu oraz PAIH.

Minister właściwy do spraw gospodarki przekazuje przedsiębiorcy informację dotyczącą:

- 1) wysokości wsparcia, które przedsiębiorca może uzyskać w przypadku zawarcia Umowy,
- 2) wysokości wsparcia, które przedsiębiorca może uzyskać po spełnieniu dodatkowych warunków i w przypadku zawarcia Umowy, albo
- 3) odmowy udzielenia wsparcia.

Informacja o wysokości wsparcia przekazana przedsiębiorcy nie stanowi podstawy roszczenia do ministra właściwego do spraw gospodarki o wypłatę środków. Podstawą udzielenia wsparcia jest zawarcie Umowy.

Proponowana wysokość wsparcia nie podlega dalszym negocjacjom. Przedsiębiorca akceptuje proponowaną wysokość wsparcia, składając w formie pisemnej, w postaci papierowej lub elektronicznej opatrzonej podpisem kwalifikowanym, oświadczenie do ministra właściwego do spraw gospodarki w terminie 30 dni od dnia doręczenia informacji. W wypadku niezaakceptowania przez przedsiębiorcę proponowanej wysokości wsparcia lub braku odpowiedzi w terminie, wsparcia nie przyznaje się.

Minister właściwy do spraw gospodarki może, na wniosek przedsiębiorcy, bez konieczności zasięgania opinii Zespołu, w ramach dostępnego budżetu Programu, akceptować zmiany harmonogramu realizacji rekomendowanych przez Zespół projektów i dokonywać związanych z nimi zmian harmonogramu płatności wsparcia, o ile nie obejmują one jednocześnie zmiany parametrów całkowitych tych inwestycji i nie wywierają wpływu na punktację i łączną wartość wsparcia.

Etap VI – Zawarcie Umowy

W przypadku akceptacji proponowanej wysokości wsparcia minister właściwy do spraw gospodarki zawiera z przedsiębiorcą Umowę.

Umowa określa warunki udzielania wsparcia oraz sposób kontroli, w szczególności:

- 1) wartość i tytuł przyznanej dotacji oraz harmonogram i warunki jej przekazania;

- 2) wartość deklarowanych przez przedsiębiorcę kosztów inwestycji, liczbę deklarowanych tworzonych nowych miejsc pracy oraz harmonogram realizacji inwestycji, który nie może być dłuższy niż okres ponoszenia kosztów inwestycji lub tworzenia nowych miejsc pracy;
- 3) wartość deklarowanych przez przedsiębiorcę kosztów szkoleń oraz liczbę miejsc pracy, których dotyczą szkolenia oraz sposób realizowania szkoleń;
- 4) wymagany okres realizacji projektu, nie dłuższy niż 5 lat (lub 7 lat dla projektów, które uzyskały zwiększony limit wsparcia z uwagi na szczególnie istotne znaczenie inwestycji dla gospodarki polskiej, zgodnie z pkt 7.1.8 Programu, z zastrzeżeniem, że projekt nie może się zakończyć po 2030 r.) z zastrzeżeniem, że wypłata ostatniej transzy dotacji, następująca po zrealizowaniu inwestycji, nie może nastąpić później niż do końca piątego roku (lub do końca siódmego roku, dla projektów, które uzyskały zwiększony limit wsparcia z uwagi na szczególnie istotne znaczenie inwestycji dla gospodarki polskiej, zgodnie z pkt 7.1.8 Programu, z zastrzeżeniem, że dotacja będzie wypłacona nie później niż do końca 2030 r.);
- 5) wymagany okres utrzymania zrealizowanej inwestycji oraz utworzonych nowych miejsc pracy, który wynosi 5 lat w przypadku przedsiębiorców dużych i rozwijających się albo 3 lata w przypadku MŚP;
- 6) liczbę miejsc pracy, które przedsiębiorca zobowiązany jest utrzymać w zakładzie;
- 7) zobowiązania przedsiębiorcy związane ze spełnieniem kryteriów oceny projektu inwestycyjnego (kryteriów jakościowych), które były podstawą do przyznania wsparcia;
- 8) w przypadku dużego przedsiębiorcy – zobowiązanie przedsiębiorcy do poniesienia w okresie realizacji lub utrzymania inwestycji wydatków w zakresie współpracy z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki lub ze szkołami ponadpodstawowymi oraz określenie form współpracy;
- 9) w przypadku przedsiębiorcy, który otrzymał wsparcie na projekt innowacyjny – opis innowacyjności produktowej lub procesowej, która musi zostać wdrożona w ramach realizacji projektu;
- 10) zasady kontroli przez ministra właściwego do spraw gospodarki stopnia realizacji przez przedsiębiorcę Umowy;
- 11) w przypadku konieczności notyfikacji Komisji Europejskiej projektu pomocy – uzależnienie wypłaty dotacji od zatwierdzenia pakietu pomocy przez Komisję Europejską;
- 12) zobowiązanie przedsiębiorcy do przekazywania rocznych sprawozdań z realizacji i utrzymania warunków Umowy (miejsca pracy, koszty inwestycji, koszty szkoleń pracowników, koszty współpracy z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki lub ze szkołami ponadpodstawowymi, spełnienie kryteriów, o których mowa w pkt 7);
- 13) zobowiązanie przedsiębiorcy do przekazywania rocznych informacji o dokonanych w okresie sprawozdawczym płatnościach z tytułu podatków VAT, CIT, PIT, podatku od nieruchomości i wartości sprzedaży na rynek krajowy;
- 14) konsekwencje niedotrzymania przez przedsiębiorcę zobowiązań umownych, w tym w szczególności możliwość rozwiązania Umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy przedsiębiorca: rozpoczął realizację inwestycji przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy publicznej; zaprzestał realizacji inwestycji; nie wdrożył innowacji produktowej lub procesowej w zakresie potwierdzonym przez ministra właściwego do spraw gospodarki, bądź nie utrzymuje, na zasadach przewidzianych w Umowie, miejsc pracy utworzonych w związku z realizacją inwestycji, kosztów inwestycji przynajmniej na odpowiednim poziomie lub nie spełnia innych kryteriów, na podstawie których udzielono mu wsparcia, bądź realizuje inwestycję w sposób sprzeczny z postanowieniami Umowy lub z naruszeniem prawa; zaprzestał, w tym zawiesił, prowadzenia działalności

gospodarczej w okresie obowiązywania Umowy; zaprzestał przez okres dłuższy niż 3 miesiące prowadzenia działalności w zakresie objętym wsparciem na podstawie Umowy; w celu uzyskania dotacji przedstawił fałszywe oświadczenia lub dokumenty, co zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądowym skazującym członka organu zarządzającego przedsiębiorcy;

- 15) zastrzeżenie kary umownej w wysokości co najmniej 0,1% wartości dotacji w przypadku nieprzekazania w terminie informacji, o których mowa w pkt 12 i 13;
- 16) konsekwencje odmowy poddania się przez przedsiębiorcę kontroli, utrudnienia lub uniemożliwienia jej przeprowadzenia, bez względu na tryb, w jakim kontrola jest prowadzona;
- 17) postępowanie w przypadku wystąpienia siły wyższej, która powoduje niemożność terminowego wykonania zobowiązań wynikających z Umowy.

Załącznikami do Umowy są:

- 1) aktualny odpis z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego dotyczący przedsiębiorcy albo wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- 2) harmonogram tworzenia nowych miejsc pracy;
- 3) harmonogram ponoszenia kosztów inwestycji;
- 4) harmonogram ponoszenia kosztów szkoleń – w wypadku korzystania ze zwiększenia wsparcia w związku ze szkoleniami pracowników;
- 5) wzór sprawozdania finansowo-rzeczowego w zakresie realizacji oraz utrzymania projektu inwestycyjnego;
- 6) wzór zestawienia zapłaconych podatków;
- 7) ewentualne pełnomocnictwa.

W przypadku konieczności notyfikacji Komisji Europejskiej pomocy publicznej, warunkiem udzielania wsparcia jest zatwierdzenie pomocy publicznej przez Komisję Europejską. Organem odpowiedzialnym za obsługę procedury notyfikacyjnej jest minister właściwy do spraw gospodarki.

Warunki udzielenia wsparcia określone w Umowie nie mogą ulec zmianie po okresie dofinansowania (tj. w okresie, gdy przedsiębiorca ma obowiązek utrzymania nowych miejsc pracy i inwestycji).

Etap VII – Kontrola realizacji Umowy

Szczegółowy zakres, zasady i tryb kontroli określa Umowa.

W okresie realizacji inwestycji upoważnieni przedstawiciele ministra właściwego do spraw gospodarki, zwani dalej „przedstawicielami ministra”, przeprowadzają roczne kontrole realizacji Umowy, w szczególności w zakresie liczby utworzonych miejsc pracy, kosztów szkoleń (w wypadku korzystania ze zwiększenia wsparcia w związku ze szkoleniami pracowników) oraz wysokości kosztów inwestycji poniesionych przez przedsiębiorcę od dnia rozpoczęcia realizacji inwestycji do ostatniego dnia poprzedniego roku kalendarzowego.

Kontrolę przeprowadza się:

- 1) w siedzibie przedsiębiorcy,
- 2) w miejscu realizacji inwestycji lub
- 3) w sposób zdalny za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344).

O sposobie prowadzenia kontroli, każdorazowo, decydują przedstawiciele ministra, o czym powiadamiają przedsiębiorcę, zgodnie z zasadami wskazanymi w Umowie.

Przedstawiciele ministra przeprowadzają także kontrolę w siedzibie przedsiębiorcy lub miejscu realizacji inwestycji po zakończeniu realizacji inwestycji oraz kontrolę końcową, po upływie okresu utrzymania inwestycji i utworzonych miejsc pracy, w zakresie liczby utworzonych miejsc pracy, wysokości kosztów inwestycji, kosztów współpracy z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki lub ze szkołami ponadpodstawowymi, kosztów szkoleń (w wypadku korzystania ze zwiększenia wsparcia w związku ze szkoleniami pracowników) poniesionych przez przedsiębiorcę, wypełnienia zobowiązania w zakresie spełnienia kryterium innowacji produktowej lub procesowej (w przypadku inwestycji ubiegających się o wsparcie w ramach realizacji inwestycji Innowacyjnej) oraz spełnienia zadeklarowanych przez przedsiębiorcę kryteriów oceny projektu inwestycyjnego (kryteriów jakościowych).

Każdorazowo przedsiębiorca jest zobowiązany zapewnić przedstawicielom ministra nieograniczony dostęp do miejsc, w których realizowana jest inwestycja, oraz dostęp do ewidencji księgowej, akt osobowych, ewidencji kadrowej (w tym prowadzonych w formie elektronicznej), a także do wszystkich dokumentów związanych z inwestycją oraz innych dokumentów określonych w Umowie.

Odmowa poddania się przez przedsiębiorcę kontroli lub uniemożliwienie jej przeprowadzenia stanowi podstawę do rozwiązania Umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia. Po przeprowadzeniu kontroli przedstawiciele ministra sporządzają protokół zawierający w szczególności wykaz dokumentów i innych źródeł, na podstawie których została przeprowadzona kontrola, liczbę utworzonych przez przedsiębiorcę miejsc pracy, wartość kosztów szkoleń (w wypadku korzystania ze zwiększenia wsparcia w związku ze szkoleniami pracowników), informację i dokumenty potwierdzające wypełnienie zobowiązania w zakresie spełnienia kryterium innowacji produktowej lub procesowej (w przypadku inwestycji ubiegających się o wsparcie w ramach realizacji inwestycji Innowacyjnej), spełnienie zadeklarowanych przez przedsiębiorcę kryteriów jakościowych oraz wysokość kosztów inwestycji poniesionych przez przedsiębiorcę od dnia rozpoczęcia realizacji inwestycji do ostatniego dnia roku kalendarzowego objętego kontrolą.

Umowa określa szczegółowo procedurę zgłaszania przez przedsiębiorcę zastrzeżeń i ich rozpatrywania przez ministra właściwego do spraw gospodarki. W przypadku gdy z protokołu wynika, że przedsiębiorca w danym roku pobrał transze pomocy w nadmiernej wysokości, jednakże zmiana parametrów inwestycji nie polegała na ich obniżeniu poniżej poziomu minimalnego określonego w Umowie, wówczas jest on zobowiązany do zwrotu odpowiedniej części pomocy wraz z odsetkami, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

W przypadku gdy kontrola końcowa wykaże, że przedsiębiorca nie dotrzymał wszystkich warunków Umowy, w szczególności gdy parametry inwestycji były niższe niż poziom minimalny określony w Umowie, wówczas jest on zobowiązany do zwrotu całości pomocy wraz z odsetkami, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

W przypadku braku możliwości przeprowadzenia kontroli w miejscu realizacji inwestycji bądź w siedzibie przedsiębiorcy dopuszcza się przeprowadzenie kontroli w trybie zdalnym. W przypadku kontroli zobowiązań wynikających z umów zawartych przed dniem wejścia w życie uchwały nr 116/2019 Rady Ministrów z dnia 1 października 2019 r. zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia programu rozwoju pod nazwą „Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki

polskiej na lata 2011–2023” kontrola może zostać przeprowadzona w trybie zdalnym za zgodą przedsiębiorcy¹³. Kontrola w trybie zdalnym obejmuje w szczególności przesłanie przez przedsiębiorcę pełnej wymaganej przez przedstawicieli ministra dokumentacji wraz z fotografiami środków trwałych poddawanych szczegółowej analizie, dokumentującymi postęp inwestycji, które mogłyby stanowić o postępie bądź zaniechaniu realizacji inwestycji. Po jej weryfikacji sporządzany jest protokół z kontroli.

Tryb zdalny nie wyłącza możliwości dokonywania kontroli w siedzibie przedsiębiorcy lub miejscu realizacji inwestycji, w szczególności gdy treść przedstawionych zdalnie przez przedsiębiorcę dokumentów budzi wątpliwości lub istnieje podejrzenie nieprawidłowości w zakresie realizacji Umowy. Niezależnie od powyższego po upływie trzech lat od dnia rozpoczęcia realizacji inwestycji kontrole odbywają się w siedzibie przedsiębiorcy lub miejscu realizacji inwestycji.

Na każdym etapie przedstawiciele ministra są uprawnieni do sprawdzenia i skontrolowania zgodności ze stanem prawnym i faktycznym wszystkich oświadczeń składanych na każdym etapie realizacji Programu.

8. Sposób monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celów

Monitorowanie realizacji Programu odbywa się poprzez dokonywaną corocznie ocenę stopnia osiągnięcia wartości wskaźników monitorujących Program.

Wyniki monitorowania realizacji Programu będą zawarte w rocznych sprawozdaniach ministra właściwego do spraw gospodarki przedkładanych Radzie Ministrów do dnia 31 grudnia roku następującego po roku sprawozdawczym.

8.1 System monitorowania

W celu skwantyfikowania celów Programu oraz umożliwienia monitorowania stopnia jego wdrażania opracowany został zestaw wskaźników, obrazujących oczekiwane rezultaty realizacji Programu. Do ustalenia wartości bazowych wzięto pod uwagę umowy o udzielenie dotacji zawarte w latach 2019–2021.

Tabela 1: Wskaźniki monitorowania celu głównego

Cel główny: *Wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki*

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2019–2021	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019–2030	Źródło danych
Inwestycje w zrównoważoną i innowacyjną gospodarkę	49% - (Suma składowych z wagami/liczbę składowych)	Nie mniej niż 55%	MRIT

¹³ Umowy podpisane do 01.10.2019 r. nie posiadają postanowień dotyczących możliwości przeprowadzenia kontroli w trybie zdalnym.

Tabela 2: Wskaźnik monitorowania celu szczegółowego

Cel: Zwiększanie udziału innowacyjnych inwestycji stosujących nowoczesne technologie

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2019–2021	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019–2030	Źródło danych
Udział projektów B+R uzyskujących wsparcie z Programu	11%	12,5% - (co 8 projekt)	PAIH (wartość bazowa), MRiT

Tabela 3: Wskaźnik monitorowania celu szczegółowego

Cel: Tworzenie wysokopłatnych miejsc pracy

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2019–2021	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019–2030	Źródło danych
Stosunek wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w inwestycjach wspartych Programem do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w Polsce	149% ¹⁴	160% - (więcej o 60% od średniej w sektorze przedsiębiorstw)	MRiT

Tabela 4: Wskaźnik monitorowania celu szczegółowego

Cel: Zwiększenie udziału polskich firm w Programie

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2019–2021	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019–2030	Źródło danych
Udział projektów firm polskich wśród wszystkich uzyskujących wsparcie z Programu	5%	10% - (co 10 firma z kapitałem polskim)	MRiT

¹⁴ W ramach projektów, które zostały wsparte Programem w latach 2019–2021 średnioważone wynagrodzenie wynosi 7842 zł, podczas gdy średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w tym okresie wyniosło 5249 zł, co oznacza, że wynagrodzenie w ramach inwestycji wspartych Programem było średnio o 49% wyższe od średniej krajowej.

Tabela 5: Wskaźnik monitorowania celu szczegółowegoCel: *Stymulacja innowacyjności w polskich MŚP*

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2019–2021	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019–2030	Źródło danych
Udział polskich projektów innowacyjnych wśród wszystkich innowacyjnych uzyskujących wsparcie z Programu	0%	10% - (co 10 firma z kapitałem polskim)	MRiT

Tabela 6: Wskaźnik monitorowania celu szczegółowegoCel: *Wyrównywanie międzyregionalnej luki rozwojowej*

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2019–2021	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019–2030	Źródło danych
Stosunek kosztów inwestycji w ramach inwestycji wspartych z Programu w województwach Polski Wschodniej ¹⁵ , oraz miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze do kosztów inwestycji w ramach wszystkich inwestycji wspartych z Programu.	17%	17% - bez zmian (Polska Wschodnia to granica z reżimami autorytarnymi obłożonymi sankcjami)	MRiT

Tabela 7: Wskaźnik monitorowania celu szczegółowegoCel: *Rozwój współpracy z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki lub szkołami ponadpodstawowymi*

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2019–2021	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019–2030	Źródło danych
Udział projektów, w ramach których następuje współpraca z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki lub szkołami ponadpodstawowymi w ogólnej liczbie projektów uzyskujących wsparcie z Programu	92%	90% - (przy założeniu, że jedna na 10 firm nie współpracuje z uczelniami)	MRiT

¹⁵ Województwa: warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, świętokrzyskie i podkarpackie.

8.2 Ewaluacja

Ewaluacja będzie służyć poprawie jakości i efektywności wsparcia udzielanego w ramach Programu, w kontekście potrzeb związanych z rozwojem gospodarczym i społecznym kraju. Bazować będzie ona na pięciu podstawowych kryteriach ewaluacyjnych – trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości.

Przewiduje się następujące ewaluacje Programu:

- 1) w razie wystąpienia potrzeby – ewaluacje bieżące w trakcie realizacji Programu, które mogą obejmować:
 - a) ewaluacje związane z monitorowaniem realizacji Programu, podejmowane w szczególności w przypadku, gdyby monitorowanie wskazało na istotne odstępstwa od przewidywanego stanu realizacji celów Programu,
 - b) ewaluacje strategiczne, mające na celu ocenę Programu w kontekście odpowiednich polityk i strategii krajowych;
- 2) ewaluacja *ex post* po zakończeniu realizacji Programu.

9. Finansowanie Programu

Program jest w całości finansowany ze środków budżetu państwa.

Corocznie w latach 2011–2030 w ustawie budżetowej planowane będą środki na realizację Programu, tj. na finansowanie umów o udzielenie dotacji zawieranych w latach 2011–2025 pomiędzy przedsiębiorcą a ministrem właściwym do spraw gospodarki o udzielenie wsparcia. Umowy będą przewidywać wypłacanie wsparcia w transzach rocznych, z tym że ostatnia wypłata nie może nastąpić później niż do końca piątego roku kalendarzowego, licząc od dnia zawarcia Umowy oraz nie później niż do końca 2030 roku. Minister właściwy do spraw gospodarki może wyrazić indywidualną zgodę na zawarcie Umowy przewidującej dłuższy okres wypłat wsparcia niż określony w zdaniu poprzednim albo na zmianę Umowy w tym zakresie, z zastrzeżeniem, że okres ten nie może przekraczać okresu obowiązywania Programu.

Podział środków na wsparcie z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy, kosztów szkoleń (wydatki bieżące) oraz na wsparcie z tytułu kosztów inwestycji (wydatki majątkowe) będzie ustalany każdorazowo podczas prac nad projektem kolejnych ustaw budżetowych.

Łączny budżet Programu wynosi **3 483,4 mln zł**.

Budżet Programu w poszczególnych latach:

Rok	Kwota (mln zł)	Rok	Kwota (mln zł)	Rok	Kwota (mln zł)
2011	27,0	2018	230,0	2025	387,6
2012	34,0	2019	174,5	2026	387,6
2013	29,4	2020	92,8	2027	286,6
2014	76,0	2021	136,0	2028	185,6
2015	86,0	2022	273,5	2029	147,4

2016	98,0	2023	363,8	2030	83,0
2017	97,0	2024	287,6		

10. Załączniki do Programu

1. Kryteria jakościowe oceny inwestycji – załącznik nr 1.
2. Kategorie procesów wspieranych w ramach Centrów Usług Biznesowych oraz Centrów Usług Badawczo-Rozwojowych – załącznik nr 2.

KRYTERIA JAKOŚCIOWE OCENY INWESTYCJI

Tabela nr 1. Kryteria jakościowe oceny inwestycji w wypadku ubiegania się o wsparcie z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy

Nazwa kryterium jakościowego	Sposób spełnienia kryterium jakościowego	Sposób weryfikacji spełnienia kryterium jakościowego
1. Rodzaj wykonywanych procesów	Prowadzenie działalności obejmującej zaawansowane lub wysokozaawansowane procesy wskazane w załączniku nr 2, gdzie co najmniej połowa nowo utworzonych miejsc pracy związana jest z realizowaniem zaawansowanych lub wysokozaawansowanych procesów wskazanych w załączniku nr 2.	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy: - przedsiębiorca w całym okresie utrzymania inwestycji prowadził działalność obejmującą wskazane w Umowie zaawansowane lub wysokozaawansowane procesy, oraz - określona w Umowie liczba pracowników ma w zakresie obowiązków realizowanie zaawansowanych lub wysokozaawansowanych procesów.
2. Prowadzenie działalności B+R	Prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej, gdzie: 1) 2% kosztów działalności ponoszonych przez przedsiębiorcę w zakładzie w danym roku podatkowym stanowią koszty: a) działalności badawczo-rozwojowej odpowiednio w rozumieniu art. 5a pkt 38 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, 2687 i 2745 oraz z 2023 r. poz. 28, 185, 326, 605, 641, 658, 825 i 1059) lub art. 4a pkt 26 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2587, 2640 i 2745 oraz z 2023 r. poz. 185, 326, 412, 825 i 1059) lub b) zakupu usług badawczo-rozwojowych klasyfikowanych do usług w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych w rozumieniu przepisów w sprawie polskiej klasyfikacji wyrobów i usług, lub 2) 2% ekwiwalentu czasu pracy wszystkich pracowników zatrudnionych w zakładzie związane jest z prowadzeniem prac rozwojowych w rozumieniu art. 5a pkt 40 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych lub w rozumieniu art. 4a pkt 28 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.	W zakresie pkt 1: Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy przedsiębiorca ponosił, w okresie utrzymania inwestycji, koszty działalności badawczo-rozwojowej lub zakupu usług badawczo-rozwojowych w wysokości co najmniej 2% kosztów działalności ponoszonych w zakładzie przez przedsiębiorcę. W zakresie pkt 2: Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy przedsiębiorca przeznaczał na prace rozwojowe, w okresie utrzymania inwestycji, co najmniej 2% ekwiwalentu czasu pracy wszystkich pracowników zatrudnianych w zakładzie.
3. Wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich	Zatrudnienie w związku z realizacją inwestycji co najmniej 4% pracowników z orzeczeniem o niepełnosprawności, orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi w odniesieniu do liczby nowo utworzonych miejsc pracy, lecz nie mniej niż jednego pracownika.	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy w całym okresie utrzymania inwestycji była zatrudniona wskazana w Umowie liczba pracowników z orzeczeniem o niepełnosprawności, orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności

		lub orzeczeniem traktowanym na równi, lecz nie mniej niż jeden pracownik.
4. Robotyzacja i automatyzacja procesów	Wdrożenie zrobotyzowanej automatyzacji procesów (Robotic Process Automation – RPA) lub rozwiązań z zakresu sztucznej inteligencji (Artificial Intelligence – AI).	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy przedsiębiorca w okresie realizacji lub utrzymania inwestycji dokonał w związku z inwestycją wdrożenia (w szczególności w wyniku zakupu, nabycia licencji lub opracowania) zrobotyzowanej automatyzacji procesów (Robotic Process Automation – RPA) lub rozwiązań z zakresu sztucznej inteligencji – programu komputerowego, symulującego pracę człowieka, z obsługą lub bez obsługi, w celu wykonywania predefiniowanych, ustrukturyzowanych i powtarzalnych zestawów zadań lub procesów biznesowych, które to RPA i AI nie były do tej pory stosowane w zakładzie.
5. Posiadanie statusu mikroprzedsiębiorcy, małego przedsiębiorcy albo średniego przedsiębiorcy	Posiadanie statusu mikroprzedsiębiorcy, małego przedsiębiorcy albo średniego przedsiębiorcy na dzień złożenia wniosku o udzielenie pomocy publicznej.	Kryterium weryfikowane na dzień złożenia wniosku o udzielenie pomocy publicznej.
6. Utworzenie wysokopłatnych i stabilnych miejsc pracy	Utworzenie wysokopłatnych miejsc pracy i oferowanie stabilnego zatrudnienia, obejmujące utworzenie miejsc pracy związanych z nową inwestycją, w których średnie wynagrodzenie brutto stanowi co najmniej 110% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej według aktualnego komunikatu Prezesa GUS – w wypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 50% lub na obszarze zagrożonym wykluczeniem, lub co najmniej 130% przeciętnego wynagrodzenia – w wypadku lokalizacji inwestycji na pozostałym obszarze kraju.	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy w okresie utrzymania inwestycji roczne średnie wynagrodzenie brutto każdego pracownika zatrudnionego w ramach inwestycji, z wyłączeniem członków zarządu – w przypadku spółek kapitałowych – lub wspólników – w przypadku spółek osobowych, stanowiło co najmniej 110% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej według aktualnego komunikatu Prezesa GUS w okresie każdego rocznego okresu utrzymania inwestycji – w wypadku lokalizacji inwestycji na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 50% lub na obszarze zagrożonym wykluczeniem, lub co najmniej 130% przeciętnego wynagrodzenia – w wypadku lokalizacji inwestycji na pozostałym obszarze kraju.
7. Inwestycja w budynku o niskim negatywnym wpływie na środowisko	Zlokalizowanie inwestycji w budynku o niskim negatywnym wpływie na środowisko, który spełnienia co najmniej 5 z 8 warunków: 1) wykorzystanie systemu zarządzania energią w budynku (monitorowanie i optymalizacja zużycia energii); 2) wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; 3) wykorzystanie instalacji magazynowania energii; 4) wykorzystanie inteligentnego i efektywnego energetycznie oświetlenia; 5) ograniczenie zużycia wody w budynku np. poprzez wykorzystanie deszczówki lub wody szarej; 6) segregacja oraz kompostowanie odpadów;	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy w okresie utrzymania inwestycji działalność będąca przedmiotem inwestycji była prowadzona przez przedsiębiorcę w budynku o niskim negatywnym wpływie na środowisko. Spełnienie co najmniej 5 z 8 warunków powinno być potwierdzone adekwatnymi certyfikatami lub innymi dokumentami równoważnymi lub dokumentacją projektową i techniczno-wykonawczą instalacji.

	7) zastosowanie zielonych ścian oraz dachów; 8) stosowanie wyrobów budowlanych lub kruszyw pochodzących z recyklingu.	
8. Wsparcie zrównoważonego terytorialnie rozwoju kraju	Zlokalizowanie inwestycji: 1) na obszarze kraju, na którym maksymalna intensywność pomocy regionalnej wynosi 50%, lub 2) na obszarze zagrożonym wykluczeniem.	Kryterium weryfikowane na dzień złożenia wniosku o udzielenie pomocy publicznej.
9. Wsparcie zdobywania wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz współpraca ze szkolnictwem branżowym	Wspieranie zdobywania wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz współpraca ze szkolnictwem branżowym, obejmujące: 1) oferowanie pracownikom szkoleń mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, lub 2) dofinansowanie kosztów kształcenia, lub 3) współpracę z branżowymi szkołami I stopnia, branżowymi szkołami II stopnia, technikami, szkołami policealnymi, centrami kształcenia zawodowego, placówkami kształcenia ustawicznego lub uczelniami, polegającą na organizowaniu praktyk, staży, szkoleń, lub 4) oferowanie pozaszkolnych zajęć edukacyjnych mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia, finansowanych przez przedsiębiorcę, lub 5) przekazanie na potrzeby szkoły lub centrum kształcenia zawodowego, lub placówki kształcenia ustawicznego, lub uczelni maszyn oraz narzędzi, lub 6) stworzenie klasy patronackiej lub laboratorium, lub 7) kształcenie dualne, lub 8) prowadzenie przez zatrudnionego pracownika doktoratu wdrożeniowego.	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy przedsiębiorca, w związku z realizacją inwestycji, spełnił co najmniej 4 z 8 warunków przez: W zakresie pkt 1 i 2: ponoszenie w całym okresie utrzymania inwestycji kosztów szkoleń świadczonych przez podmioty zewnętrzne lub kształcenia w jednostkach oświatowych lub uczelniach w wysokości co najmniej 1000 zł brutto średniorocznie na każde miejsce pracy, dla co najmniej 50% pracowników zatrudnionych w zakładzie. W przypadku szkoleń wewnętrznych zatrudnianie, w okresie utrzymania inwestycji, pracownika, w którego zakresie obowiązków znajduje się wyłącznie szkolenie pracowników w zakładzie. W zakresie pkt 3: zawarcie i wykonanie Umowy z organem prowadzącym szkołę, centrum kształcenia zawodowego lub placówkę kształcenia ustawicznego, lub uczelnią w sprawie prowadzenia w okresie utrzymania inwestycji praktyk, staży lub szkoleń u tego przedsiębiorcy oraz przyjęcie w każdym roku utrzymania inwestycji co najmniej jednej osoby na praktykę staż lub szkolenie w zakładzie, w którym zrealizowana została inwestycja. W zakresie pkt 4: zawarcie i wykonanie Umowy z organem prowadzącym szkołę, centrum kształcenia zawodowego lub placówkę kształcenia ustawicznego lub uczelnią w sprawie zapewniania, w okresie utrzymania inwestycji, uczniom, studentom lub nauczycielom kształcenia zawodowego, finansowanych przez przedsiębiorcę, pozaszkolnych zajęć edukacyjnych, mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy oraz zorganizowanie co najmniej jednych takich zajęć w każdym roku utrzymania inwestycji. W zakresie pkt 5: zawarcie i wykonanie Umowy z organem prowadzącym szkołę, centrum kształcenia zawodowego lub placówkę kształcenia ustawicznego lub uczelnią, której przedmiotem jest przekazanie, w okresie utrzymania inwestycji, na potrzeby tej szkoły lub centrum kształcenia zawodowego, lub placówki kształcenia ustawicznego, lub uczelni maszyn lub narzędzi, poświadczony protokołem przekazania. W zakresie pkt 6: zawarcie i wykonanie Umowy z organem prowadzącym szkołę, centrum kształcenia zawodowego lub placówkę kształcenia

		ustawicznego lub uczelnią, której przedmiotem jest stworzenie w całym okresie utrzymania inwestycji klasy patronackiej lub laboratorium. W zakresie pkt 7: zawarcie i wykonanie Umowy z organem prowadzącym szkołę, centrum kształcenia zawodowego lub placówkę kształcenia ustawicznego lub z uczelnią, której przedmiotem jest przyjmowanie w każdym roku okresu utrzymania inwestycji uczniów na praktyczną naukę zawodu lub staż lub studentów studiów dualnych na praktyki zawodowe lub nauczycieli na szkolenia branżowe w zakładzie, w którym realizowana jest inwestycja. W zakresie pkt 8: przedstawienie, w okresie utrzymania inwestycji, przez co najmniej jednego pracownika przedsiębiorcy indywidualnego planu badawczego podmiotowi prowadzącemu szkołę doktorską.
10. Podejmowanie działań w zakresie opieki nad pracownikiem	Podejmowanie działań w zakresie opieki nad pracownikiem, w szczególności przez: 1) oferowanie pracownikom udziału w dodatkowych programach opieki zdrowotnej wykraczających poza świadczenia wymagane przepisami prawa lub 2) oferowanie pracownikom dodatkowych świadczeń pracowniczych z zakresu różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, ubezpieczeń, lub 3) tworzenie lub zlecenie utworzenia i prowadzenia podmiotowi zewnętrznemu przyzakładowego żłobka, klubu dziecięcego lub przedszkola, lub 4) pokrywanie 50% kosztów związanych z pobytem dzieci do lat 3 w żłobku, klubie dziecięcym oraz ze sprawowaniem opieki nad dziećmi do lat 3 przez dziennego opiekuna lub pobytem dzieci do lat 6 w placówce wychowania przedszkolnego, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, zespole wychowania przedszkolnego, punkcie przedszkolnym, przy założeniu, że ze świadczenia w okresie utrzymania korzysta 20% pracowników zakładu.	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy przedsiębiorca w okresie utrzymania inwestycji ponosił koszty świadczeń dotyczących działań w zakresie opieki nad pracownikiem w wysokości co najmniej 1000 zł brutto na pracownika na rok, dla wszystkich pracowników zatrudnionych w ramach nowej inwestycji.

Tabela nr 2. **Kryteria jakościowe oceny inwestycji w wypadku ubiegania się o wsparcie z tytułu kosztów inwestycji**

Nazwa kryterium jakościowego	Sposób spełnienia kryterium jakościowego	Sposób weryfikacji spełnienia kryterium jakościowego
1. Inwestycja w sektorze strategicznym	Inwestycja w projekty wspierające branże zgodne z aktualną polityką rozwojową kraju, w których Rzeczpospolita Polska może uzyskać przewagę konkurencyjną, obejmujące inwestycję w ramach sektorów strategicznych zgodnych ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju: 1) sektor żywności wysokiej jakości (PKWiU: 10.3, 10.7, 10.8, 11.07, 17.21, 20.15.3, 20.15.4, 20.15.5, 20.15.6, 20.15.7, 20.15.8, 20.2); 2) sektor środków transportu (PKWiU: 13.96, 20.16.5, 20.17, 22.11, 22.19.4, 24.42, 25.5, 25.61, 29.1, 29.2, 29.3, 30.2, 33.17); 3) sektor profesjonalnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych (PKWiU: 20.11, 20.13.23, 20.13.5, 20.13.64, 23.43, 24.41, 24.45, 25.3, 26.1, 26.2, 26.3, 26.51, 26.70.23, 26.70.24, 27.11, 27.12, 27.20.2, 27.31, 27.32, 27.4, 27.9); 4) sektor lotniczo-kosmiczny (PKWiU: 30.3, 33.16); 5) sektor produktów higienicznych, leków i wyrobów medycznych (PKWiU: 17.22, 20.42, 20.53, 21.1, 21.2, 26.6, 30.92, 32.5); 6) sektor maszynowy (PKWiU: 25.73.5, 28.11, 28.12, 28.13, 28.21, 28.22.18, 28.25, 28.29.43, 28.3, 28.4, 28.9, 33.12.2, 33.2); 7) sektor odzysku materiałowego surowców i nowoczesnych tworzyw (PKWiU: 20.16.4, 38.3); 8) sektor ekobudownictwa (PKWiU: 31.0, 27.5, 16.21, 16.22, 16.23.11, 17.24, 20.3, 20.52, 22.23.14, 23.11, 23.12, 23.31, 23.42); 9) sektor usług specjalistycznych (PKWiU: 62.03, 63.11.11, 70.22.1, 71.1, 72, 74.1); 10) sektor specjalistycznych usług teleinformatycznych (PKWiU: 58.21, 62.01 z wyłączeniem 62.01.2, PKWiU 62.02.2) lub z inteligentnymi specjalizacjami województwa, w którym jest planowana realizacja inwestycji.	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy przedsiębiorca w okresie utrzymania inwestycji w zakładzie świadczył usługi lub wytwarzał wyroby wskazane w Umowie. W przypadku świadczenia usług lub wytwarzania wyrobów w ramach klas zawartych w grupach określonych w kryterium jakościowym nr 1. należy uznać wskazane kryterium za spełnione.
2. Wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich	Zatrudnienie w związku z realizacją inwestycji co najmniej 4% pracowników z orzeczeniem o niepełnosprawności, orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi w odniesieniu do liczby nowo utworzonych miejsc pracy, lecz nie mniej niż jednego pracownika.	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy w całym okresie utrzymania inwestycji była zatrudniona wskazana w Umowie liczba pracowników z orzeczeniem o niepełnosprawności, orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi, lecz nie mniej niż jeden pracownik.
3. Robotyzacja i automatyzacja procesów	Robotyzacja i automatyzacja procesów prowadzonych w ramach inwestycji. Zakup w ramach inwestycji co najmniej jednego manipulacyjnego robota przemysłowego (definicja zgodna z normą PN-EN ISO 8373:2001), który jest automatycznie sterowaną, programowalną, wielozadaniową maszyną manipulacyjną o wielu stopniach swobody, posiadającą właściwości manipulacyjne lub lokomocyjne, stacjonarną lub	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy w okresie utrzymania inwestycji przedsiębiorca utrzymał odpowiednią liczbę robotów przemysłowych lub innych urządzeń zakupionych w ramach inwestycji, co do których zgodność z

	mobilną, dla ważnych zastosowań przemysłowych, lub co najmniej jednego innego urządzenia (zgodnie z pozycją 493 KŚT) stanowiącego zestaw przeprogramowywanych manipulatorów i urządzeń sterujących, służącego do wykonywania funkcji ruchowych, dysponującego możliwością swobodnego programowania zmian pozycji i kolejności operacji roboczych.	wymaganą normą będzie potwierdzona stosownym certyfikatem wydanym przez producenta danego robota lub urządzenia. Koszty związane z zakupem robota lub urządzenia muszą być włączone do ewidencji środków trwałych i pozostać w niej przez okres utrzymania inwestycji.
4. Prowadzenie działalności B+R	Prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej, gdzie: 1) 2% kosztów działalności ponoszonych przez przedsiębiorcę w zakładzie w danym roku podatkowym stanowią koszty: a) działalności badawczo-rozwojowej odpowiednio w rozumieniu art. 5a pkt 38 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych lub art. 4a pkt 26 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych lub b) zakupu usług badawczo-rozwojowych klasyfikowanych do usług w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych w rozumieniu przepisów w sprawie polskiej klasyfikacji wyrobów i usług, lub 2) 2% ekwiwalentu czasu pracy wszystkich pracowników zatrudnionych w zakładzie związane jest z prowadzeniem prac rozwojowych w rozumieniu art. 5a pkt 40 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych lub w rozumieniu art. 4a pkt 28 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.	W zakresie pkt 1: Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy przedsiębiorca ponosił, w okresie utrzymania inwestycji, koszty działalności badawczo-rozwojowej lub zakupu usług badawczo-rozwojowych w wysokości co najmniej 2% kosztów działalności ponoszonych w zakładzie przez przedsiębiorcę. W zakresie pkt 2: Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy przedsiębiorca przeznaczał na prace rozwojowe, w okresie utrzymania inwestycji, co najmniej 2% ekwiwalentu czasu pracy wszystkich pracowników zatrudnianych w zakładzie.
5. Inwestycja w OZE	Inwestycja w odnawialne źródła energii o mocy zapewniającej co najmniej 15% średniorocznego zużycia energii elektrycznej w zakładzie.	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy w okresie utrzymania inwestycji, co najmniej 15% średniorocznego zużycia energii elektrycznej przedsiębiorcy pochodziło z odnawialnych źródeł energii oraz co najmniej taka ilość energii elektrycznej została wyprodukowana w instalacji OZE powstałej po rozpoczęciu inwestycji.
6. Posiadanie statusu mikroprzedsiębiorcy, małego przedsiębiorcy albo średniego przedsiębiorcy	Posiadanie statusu mikroprzedsiębiorcy, małego przedsiębiorcy albo średniego przedsiębiorcy na dzień złożenia wniosku o udzielenie pomocy publicznej.	Kryterium weryfikowane na dzień złożenia wniosku o udzielenie pomocy publicznej.
7. Utworzenie wyspecjalizowanych miejsc pracy	Utworzenie w ramach inwestycji wyspecjalizowanych miejsc pracy i oferowanie stabilnego zatrudnienia, przez utworzenie co najmniej 80% nowych miejsc pracy wymagających posiadania wykształcenia wyższego, średniego, średniego branżowego, zasadniczego zawodowego lub zasadniczego branżowego poświadczanego dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy w okresie utrzymania inwestycji co najmniej 80% zatrudnionych w ramach inwestycji pracowników posiadało wykształcenie wyższe, średnie, średnie branżowe, zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe, poświadczane dyplomem lub

		świadectwem, lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.
8. Prowadzenie działalności gospodarczej o niskim negatywnym wpływie na środowisko	Prowadzenie działalności gospodarczej o niskim negatywnym wpływie na środowisko potwierdzone posiadaniem Certyfikatu EMAS, ETV lub ISO 14001 albo zastępującymi wskazane certyfikaty, dokumentu poświadczającego posiadanie statusu laureata GreenEvo lub Świadectwa Czystszej Produkcji, lub wpisu do Polskiego Rejestru Czystszej Produkcji i Odpowiedzialnej Przedsiębiorczości.	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy przedsiębiorca przez cały okres utrzymania inwestycji posiada Certyfikat EMAS, ETV lub ISO 14001 albo zastępujący wskazane certyfikaty dokument poświadczający posiadanie statusu laureata GreenEvo lub Świadectwa Czystszej Produkcji, lub wpis do Polskiego Rejestru Czystszej Produkcji i Odpowiedzialnej Przedsiębiorczości, dotyczący zakładu, w którym została zrealizowana inwestycja.
9. Rozwój zrównoważony terytorialnie	Zlokalizowanie inwestycji na obszarze zagrożonym wykluczeniem.	Kryterium weryfikowane na dzień złożenia wniosku o udzielenie pomocy publicznej.
10. Wspieranie zdobywania wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz współpraca ze szkolnictwem branżowym	Wspieranie zdobywania wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz współpraca ze szkolnictwem branżowym, obejmujące: 1) oferowanie pracownikom szkoleń mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, lub 2) dofinansowanie kosztów kształcenia, lub 3) współpracę z branżowymi szkołami I stopnia, branżowymi szkołami II stopnia, technikami, szkołami policealnymi, centrami kształcenia zawodowego, placówkami kształcenia ustawicznego lub uczelniami, polegającą na organizowaniu praktyk, staży, szkoleń, lub 4) oferowanie pozaszkolnych zajęć edukacyjnych mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia, finansowanych przez przedsiębiorcę, lub 5) przekazanie na potrzeby szkoły lub centrum kształcenia zawodowego, lub placówki kształcenia ustawicznego, lub uczelni maszyn oraz narzędzi, lub 6) stworzenie klasy patronackiej lub laboratorium, lub 7) kształcenie dualne, lub 8) prowadzenie przez zatrudnionego pracownika doktoratu wdrożeniowego.	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy przedsiębiorca, w związku z realizacją inwestycji, spełnił co najmniej 4 z 8 warunków przez: W zakresie pkt 1 i 2: ponoszenie w całym okresie utrzymania inwestycji kosztów szkoleń świadczonych przez podmioty zewnętrzne lub kształcenia w jednostkach oświatowych lub uczelniach w wysokości co najmniej 1000 zł brutto średniorocznie na każde miejsce pracy, dla co najmniej 50% pracowników zatrudnionych w zakładzie. W przypadku szkoleń wewnętrznych zatrudnianie, w okresie utrzymania inwestycji, pracownika, w zakresie obowiązków którego znajduje się wyłącznie szkolenie pracowników w zakładzie. W zakresie pkt 3: zawarcie i wykonanie Umowy z organem prowadzącym szkołę, centrum kształcenia zawodowego lub placówkę kształcenia ustawicznego lub uczelnią w sprawie prowadzenia w okresie utrzymania inwestycji praktyk lub staży u tego przedsiębiorcy oraz przyjęcie w każdym roku utrzymania inwestycji co najmniej jednej osoby na praktykę lub staż w zakładzie, w którym zrealizowana została inwestycja. W zakresie pkt 4: zawarcie i wykonanie Umowy z organem prowadzącym szkołę, centrum kształcenia zawodowego lub placówkę kształcenia ustawicznego lub uczelnią w sprawie zapewniania, w okresie utrzymania inwestycji, uczniom lub studentom, lub nauczycielom kształcenia zawodowego, finansowanych przez przedsiębiorcę, pozaszkolnych zajęć edukacyjnych, mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy oraz zorganizowanie co najmniej jednych takich zajęć w każdym roku utrzymania inwestycji.

		W zakresie pkt 5: zawarcie i wykonanie Umowy z organem prowadzącym szkołę, centrum kształcenia zawodowego lub placówkę kształcenia ustawicznego lub uczelnią, której przedmiotem jest przekazanie, w okresie utrzymania inwestycji, na potrzeby tej szkoły, centrum kształcenia zawodowego, lub placówki kształcenia ustawicznego, lub uczelni, maszyn lub narzędzi poświadczane protokołem przekazania. W zakresie pkt 6: zawarcie i wykonanie Umowy z organem prowadzącym szkołę, centrum kształcenia zawodowego lub placówkę kształcenia ustawicznego lub uczelnią, której przedmiotem jest stworzenie w okresie utrzymania inwestycji klasy patronackiej lub laboratorium. W zakresie pkt 7: zawarcie i wykonanie Umowy z organem prowadzącym szkołę, centrum kształcenia zawodowego lub placówkę kształcenia ustawicznego lub z uczelnią, której przedmiotem jest przyjmowanie w każdym roku okresu utrzymania inwestycji uczniów na praktyczną naukę zawodu lub staż, studentów studiów dualnych na praktyki zawodowe lub nauczycieli na szkolenia branżowe w zakładzie, w którym jest realizowana inwestycja. W zakresie pkt 8: przedstawienie, w okresie utrzymania inwestycji, przez co najmniej jednego pracownika przedsiębiorcy, indywidualnego planu badawczego podmiotowi prowadzącemu szkołę doktorską.
11. Podejmowanie działań w zakresie opieki nad pracownikiem	Podejmowanie działań w zakresie opieki nad pracownikiem, w szczególności przez: 1) oferowanie pracownikom udziału w dodatkowych programach opieki zdrowotnej wykraczających poza świadczenia wymagane przepisami prawa lub 2) oferowanie pracownikom dodatkowych świadczeń pracowniczych z zakresu różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, ubezpieczeń, lub 3) tworzenie lub zlecenie utworzenia i prowadzenia podmiotowi zewnętrznemu przyzakładowego żłobka, klubu dziecięcego lub przedszkola, lub 4) pokrywanie 50% kosztów związanych z pobytem dzieci do lat 3 w żłobku, klubie dziecięcym oraz ze sprawowaniem opieki nad dziećmi do lat 3 przez dziennego opiekuna lub pobytem dzieci do lat 6 w placówce wychowania przedszkolnego, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, zespole wychowania przedszkolnego, punkcie przedszkolnym, przy założeniu, że ze świadczenia w okresie utrzymania korzysta 20% pracowników zakładu.	Oświadczenie przedsiębiorcy złożone w formularzu aplikacyjnym i weryfikacja, czy przedsiębiorca w okresie utrzymania inwestycji ponosił koszty świadczeń dotyczących działań w zakresie opieki nad pracownikiem w wysokości co najmniej 1000 zł brutto na pracownika na rok, dla wszystkich pracowników zatrudnionych w ramach nowej inwestycji.

Kategorie procesów wspieranych w ramach Centrów Usług Biznesowych oraz Centrów Usług Badawczo-Rozwojowych

OBSZAR	PROCES	STOPIEŃ ZAAWANSOWANIA
Finanse i Księgowość	- Zarządzanie Zobowiązaniami: - Zobowiązania - Płatności - Rozliczenia pracownicze	średniozaawansowane
	- Zarządzanie Należnościami: - Należności - Windykacja - Wystawianie faktur sprzedażowych	średniozaawansowane
	- Obszar Księgi Główniej - Księga Główna - Środki trwałe - Rozliczenia wewnątrzgrupowe - Deklaracje podatkowe - Przygotowanie Bilansu, Rachunku Wyników oraz pozostałych raportów / sprawozdań finansowych	średniozaawansowane
	- Kontroling - Zarządzanie płynnością / Skarbiec - Analityka - Rachunkowość zarządcza	zaawansowane
Usługi IT	- Zarządzanie Danymi Podstawowymi - Wsparcie Użytkownika: - Rozwiązywanie prostych zapytań oraz zmian dotyczących aplikacji / stacji roboczych	średniozaawansowane
	- Zarządzanie Aplikacjami: - Specjalistyczne wsparcie aplikacji; - Zdalna naprawa i zmiana konfiguracji w celu rozwiązywania problemu klienta - Utrzymywanie aplikacji - Lokalizacja aplikacji, testowanie aplikacji	zaawansowane
	- Zarządzanie Infrastrukturą IT: - Zarządzanie infrastrukturą - Zarządzanie projektami infrastrukturalnymi - Integracja aplikacji i HW (Hardware)	zaawansowane
	- Wdrażanie Rozwiązań IT / IT Konsulting: - Wdrożenia systemów i aplikacji w oparciu o potrzeby klienta - Wdrożenia rozwiązań z zakresu AI lub RPA - Rozwój oprogramowania	zaawansowane

Usługi HR	• Usługi „twardego” HR: • Zarządzanie i kontrola dokumentacji kadrowej • Kalkulacja płac • Zarządzanie siatką płac oraz systemem motywacyjnym	średniozaawansowane
	• Usługi „miękkiego” HR: • Zarządzanie talentami • Szkolenia • Zarządzanie procesem rekrutacji • Mobility / Mobilność	średniozaawansowane
Usługi Bankowe, Ubezpieczeniowe, Finansowe	• Obsługa aktywów – wsparcie administracyjne • Wycena aktywów netto	średniozaawansowane
	• Specyficzne Procesy Bankowe / Bankowości inwestycyjnej: • Zarządzanie ryzykiem • Obsługa aktywów – middle office • Zarządzanie majątkiem • Zarządzanie aktywami • Netting	zaawansowane
	• Specyficzne Procesy Ubezpieczeniowe: • Wyceny ryzyka • Czynności aktuarialne • Wyceny i analizy rynkowe	zaawansowane
	• Specyficzne Procesy Rynku Kapitałowego: • Hedging • Rynki Globalne / operacje walutowe • Usługi inwestycji alternatywnych • Instrumenty pochodne	zaawansowane
	• Tworzenie produktów • Zarządzanie portfelem aktywów	zaawansowane
Usługi Badawczo-Rozwojowe	• Świadczenie usług badawczo-rozwojowych, o których mowa w poz. 72 PKWIU lub prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.	wysokozaawansowane
Zarządzanie Łłańcuchem Dostaw	• Plan to Deliver	średniozaawansowane
Dział zakupów	• Planowanie • Zakupy • Zarządzanie kontraktami • Zarządzanie portfelem dostawców	średniozaawansowane

Usługi Wyspecjalizowane	• Wsparcie usług prawnych • Usługi audytu / Wsparcie usług audytu • Wsparcie w zakresie leczenia / procesów medycznych • Usługi marketingowe	zaawansowane
Zarządzanie Projektami i Transformacją Biznesową	• Zarządzanie projektami finansowymi, HR-owymi / kadrowymi oraz innymi procesami biznesowymi • Kierowanie projektami biznesowymi z pełną odpowiedzialnością finansową i jakościową • Kierowanie Programami Transformacji Biznesowej	zaawansowane
Zarządzanie Wiedzą	• Centra obsługujące kompleksowe i całościowe procesy w układzie KPO (np. zarządzanie wiedzą – knowledge management – podejmowanie decyzji wysokiego ryzyka, wysoce wyspecjalizowane procesy informatyczne i finansowe, charakteryzujące się wysokim „know-how” po stronie usługodawcy), zarządzanie portfelem projektów (PPM, PMO, zarządzanie ryzykiem, zarządzanie zmianą)	zaawansowane